

ЧОМУ ПОСТАВИЛА
РОВЕСНИЦЮ НА КОЛІНА **с. 2**

СЕРЕДА
3 березня 2021

№9

КУЛЬТОВІ
ЗАКЛАДИ 90-Х **с. 3**

TE.20MINUT.UA

ТЕРНОПОЛЯН УЖЕ ВАКЦИНУЮТЬ ЩО ВАРТО ЗНАТИ ПРО ЦЕ? ВІДПОВІДАЄМО

► Вакцинація від коронавірусу на Тернопільщині уже розпочалася. Першою вакцинованою в області стала завідувачка інфекційного відділення дитячої лікарні Ольга Дивоняк. За тиждень після щеплення медик не відчула ніяких побічних реакцій

► Чи можна довіряти вакцині, яку привезли в Тернопіль, як її зберігають, де утилізують? Як тернополяни можуть записатися в чергу та отримати щеплення? Які є протипокази чи побічні прояви вакцини? Ми зібрали відповіді на головні питання, які вас цікавлять **с. 8-9**

РЕКЛАМА

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС

ПО ВУЛ. ЛУЧАКІВСЬКОГО-ТРОЛЕЙБУСНА

- будівництво комфорт-класу
- цегляний будинок
- індивідуальне опалення
- підземний паркінг

офіс: вул. Київська, 7Д тел.: (067) 128-51-71 www.bud-control.te.ua

10 РОКІВ НАДААННЯ ДОМІВОК

ПАЙОВА ЧАСТКА

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС «ЛЬВІВСЬКИЙ»
по вул. Львівська, 29

- Сучасне планування
- Цегляний будинок
- Утеплений пінопластом

офіс: вул. Київська, 7Д тел.: (067) 128-51-71, www.bud-control.te.ua

ЯК ПОКАРАЮТЬ ЗА ТЕ, ЩО СТАВИЛА НА КОЛІНА РОВЕСНИЦЮ

Підлітки ■ Опублікувала в соцмережах відео тернополянка Т., на якому вона та кілька її друзів принижують і ставлять на коліна ровесницю. Усе відбувалося в одному з відомих закладів харчування. Ми дізналися, що «світить» кривдниця

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIATUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

— На Аліно чо ср***? Ти ш**ха, Віка? Ти ш**ха? Да чи не? Дура, ми хочем, щоб ти це сказала! Скажи, бо я тебе зараз йо**ну! Кажеш «да», і я від тебе відсідаю, — так до своєї ровесниці зверталась Т. К. (прізвище відомо ред.).

Друзі усе знімали на відео. Наступна сцена із вбиральні цього ж закладу. Там дівчину примушують стати на коліна та вибачитись. Хоча, за що саме, із контексту не зрозуміло. Видно, що знімали усе одразу на кілька телефонів.

Відео одразу ж розлетілось соцмережами і має багато коментарів.

— Скоро це зайде в «фейсбуківські» пабліки, де це відео побачить її мама, і тоді їй буде.., — написав хтось із користувачів соцмереж.

У коментарях на сайті 20 min.ua психологиня Ірина Чорна опублікувала свою думку щодо подій.

— Зважаючи на нетипову поведінку, як для жертви, дівчинки, яка спілкується із іронічною посмішкою, не йде (хоча може), а продовжує на камеру говорити, її

не б'ють, не погрожують, а вона стає на коліна... все непросто. Схоже на відео за домовленістю заради створення хайпу, — написала психологиня.

БЛОГЕРКА ТА ПЕРЕМОЖНИЦЯ КОНКУРСІВ

У соцмережах знаходимо профіль Т. Вона позиціонує себе, як модель. Має 3,5 тисячі підписників. Активно веде блог. А ще займається візажем. У профілі багато фото із вечірнім макіяжем.

Ми запропонували Т. висловити свою позицію щодо ситуації.

У Facebook знаходимо ще одну публікацію про Т. на сторінці тернопільської музичної школи №1 ім. Барвінського. Там йдеться про те, що дівчина була переможницею кількох міжнародних конкурсів як вокалістка, але й проявила свої таланти у грі на фортепіано та здобула перемоги в інструментальному жанрі (фортепіано).

А також вона удосконалює свою майстерність як візажист та створює жінкам новий образ.

Що ж стало причиною сварки між дівчатами?

ЦЕ ВІДПОВІДЬ НА ОБРАЗУ МАМИ?

Розшукати неповнолітню, яку ображають на відео, нам не вдалось. Ми готові опублікувати її позицію. Вона може звернутись до авторки публікації.

У коментарях тернополяни пишуть, що потерпіла раніше висловлювала образи щодо матері Т. Ще хтось пише, що дівчина «обговорювала Т.», а відео — це відповідь. Хоча із відео причин такої поведінки не зрозуміти. І про маму там ні слова. Згадується лише якась Аліна.

Прокоментувати ситуацію ми запропонували мамі Т.. Але жінка наразі відмовилась.

ЩО КАЖУТЬ ОСВІТЯНИ

Відомо, що покарана дівчина вчиться в одному з міських коледжів. Кривдниця навчається у школі №5 в Тернополі. Ось як подію прокоментувала керівниця закладу.

— Після вашого звернення ми розпочали власне розслідування цього факту, — розповіла директор школи Оксана Погоріла. — Перш за все я викликала в школу маму Т. і ми спілкувались дуже довго. Також ми вже поспілкувались із самою дівчиною. Я говорила учениці, що зараз найважливіше — не допустити такого в майбутньому. Разом ми виробили декілька кроків, на які вона погодилась, і які допоможуть змінитись на краще.

Пані Погоріла додала також, що із дівчиною працюватиме шкільний психолог та директорка.

Відео та цю публікацію ми на-

Дівчина навчається у школі, займається візажем.

Чому так вирішила «покарати» ровесницю, невідомо. Але батькам кривдниці доведеться сплатити штраф

діслали також керівниці управління освіти і науки Тернопільської міськради Ользі Похияк. Вона спілкувалась з директоркою, з самою Т., хоча 1 березня, каже, на уроки та не прийшла. І зазначила, що в управлінні підготували наказ про власне розслідування.

ФАКТ БУЛІНГУ НЕ ВИЯВИЛИ

Увечері 1 березня на сторінці ГУНП Тернопільщини опублікували наступне повідомлення:

— Зі слів дівчат, причиною сварки став хлопець та переписка в інтернеті. Кривдниця заявила та-

кож, що одна з причин її агресивної поведінки — образливі слова в бік мами. Дівчата знайомі місяць. Навчаються в різних закладах. На зустріч обидві прийшли з подругами. Останні і знімали словесний конфлікт та залили його в мережу, — кажуть у поліції. — Ознак булінгу в діях дівчат нема, оскільки цькування не систематичні і навчаються вони в різних школах.

Кривдниця у своєму вчинку розкалася і попросила пробачення в знайомій, кжуть в поліції. За її дії до адмінвідповідальності притягнуть батьків. Вони відповідатимуть згідно ст. 184 частина 3 КУпАП.

«Підтримка потрібна і агресорам, і жертвам насильства»

**МИХАЙЛО КОЗЮК,
ЮРИДИЧНИЙ ПСИХОЛОГ,
ФАХІВЕЦЬ З ПОДОЛАННЯ
КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ:**

— Перше, що потрібно розуміти — це те, що так званий «перехідний період», осо-

бливо від 9 до 14 років, характеризується тим, що людина хоче самоствердитись у суспільстві. Тому можуть виникати конфлікти між підлітками.

Якщо ваша дитина є агресором — то потрібно багато з нею говорити. Пояснити, що є багато способів того, як завоювати авторитет між однолітками, окрім насильства.

Якщо ваша дитина — жертва насильства, то їй потрібно підтримати трьома шляхами: розмова з колективом, у якому постраждали дитина. Дитина має відчувати захист та підтримку. Друге — це навчити дитину

відстоювати власну позицію, будувати психологічні кордони, грамотно пояснити свою позицію. Важливо для батьків — звертати увагу на комунікативні навички дитини: чи вміє вона розповісти про свої риси, про емоції, довести словесно свої принципи. Потрібно вміти пояснити дитині її сильні сторони, відкрити те, що вона повинна бути самоцінною, незважаючи на думку оточуючих. Інколи варто задуматись навіть про зміну середовища, яке боляче травмує дитину. Зважити всі за та проти разом, та можливо навіть подумати про зміну місця навчання чи навіть проживання.

Проте спочатку потрібно дізнатися про проблему, пропрацювати шляхи вирішення, а не замовчувати її. Важливо розуміти, що підтримка підліткам потрібна і в ситуації, коли вони виступають агресорами, і коли жертвами.

Потерпіла хоче публічного вибачення

У закладі, де навчається потерпіла В., теж знають про конфліктну ситуацію. Коли дізнались, що це їхня учениця, вирішили поспілкуватись із нею.

— Вона розказала, що ще в суботу (27 лютого) з мамою були в поліції, дали пояснення. Зараз цим питанням займаються правоохоронці, — каже заступник директора Тернопільського Центру професійно-технічної освіти Дмитро Нечай. — Одне із видань подало інформацію про те, що причиною всьому став хлопець і телефонна переписка, і ніби-то наша учениця ображала маму дівчини з 5-ї школи. Хоча мені В. говорила, що про маму там не йдеться взагалі.

Зі слів заступника директора, зараз дівчина почувається нормально, звісно, їй неприємно те, що відео побачило стільки людей. — Вона не вимагає ні штрафів, ні компенсацій, хоче одного: так як її принизили в

інтернеті, так щоб перед нею вибачились. Більше нічого їй не треба. Тільки вибачення. Вона каже: «Я живу в Тернополі, мене багато дітей знають, плюс наш навчальний заклад: усі вже знають. Я хочу, щоб таким же чином як мене принизили, щоб переді мною вибачились».

Відкритими залишається питання, чому В. не покликала на допомогу, а виконувала вказівки Т.? Адже в закладі було багато людей.

Але сама факт не може залишитися поза увагою. Начальник відділу ювенальної превенції Петро Тихович каже, що правоохоронці реагують на такі повідомлення в соцмережах. Дітей та підлітків, які опиняються у схожих ситуаціях, закликають не зволікати та звертатись за допомогою до дорослих, або одразу телефонувати на гарячу лінію «102».

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Вадим Єнур. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Пожежно-рятувальна служба 101
Поліція 102
Швидка медична допомога 103
Аварійна газу 104, 51-51-26
Аварійна водоканалу 52-51-17, 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
Аварійна електромереж 52-24-66
Гаряча лінія міської ради 067-351-57-10
Довідкова залізничного вокзалу 47-22-46
Довідкова автовокзалу: АС на Живова - 23-63-56, АС-2 на Білогірській - 52-79-29

Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88
Управління Держпродспоживслужби - 52-01-45
Управління транспортних мереж 52-15-14
Муніципальна інспекція 073-015-1481 (Viber)
Регіональний сервісний центр МВС 51-91-40

9 КУЛЬТОВИХ ЗАКЛАДІВ ТЕРНОПОЛЯ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ У 90-Х

Історія ■ Раніше в Тернополі точно було де поїсти і провести час. Заклади на будь-який смак та для всіх вікових категорій. А левова їх частка розташовувалася в Центрі. І якщо одні кафе люди згадують, ніби були там вчора, про інші пам'ятає хіба старше покоління

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, 096-46-81-758,
FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

Ми продовжуємо цикл публікацій про культові заклади, що працювали у 90-их та 2000-х. У цьому матеріалі локація — Центр.

На місці книгарні «Є» колись була наливайка

«Реанімація»

Чи знали ви, що колись на місці книгарні «Є», був заклад, що обслуговував переважно тих, хто полюбував випити, а особливо перед роботою? Як розповідає історик з Тернополя Володимир Окаринський, цей заклад відчиняв свої двері для відвідувачів о восьмій годині ранку, тому можна було похмелитися і йти на роботу.

А краєзнавець Володимир Ханас згадує, що «Реанімацію» відчиняли тоді, коли ще інші заклади були закриті. А в народі заклад охрестили «гадюшник».

Замість «Жені-Женєчки» тепер будівництво

«Женя-Женєчка»

Дитяче кафе в центрі Тернополя. Коли саме його закрили, нам знайти не вдалося, та відомо, що в 2012 році в міськраді представили проєкт нової п'ятиповерхової будівлі. У 2014 році у приміщенні колишнього дитячого кафе розміщувався передвиборчий штаб партії Петра Порошенка. Зараз на місці «Жені-Женєчки» триває будівництво.

«Півний бар» функціонував ще від 80-их років

«Підводна лодка»

Офіційна назва — просто «Бар», а «підводною лодкою» його назвали через те, що розміщувався він у підвалі. Там наливали та подавали лише пиво. Місце розташування — там, де зараз «Хінкальня», у центрі міста, поблизу арки, що веде до Головного управління Національної поліції. Тоді — міської міліції.

Заклад на місці «Хінкальні» називали «Підводною лодкою»

«Пінгвін» та «Муза»

Заклади, що функціонували між вулицями Сагайдачного та Руська.

— Перша назва — тому що там було морозиво. У цих закладах «тусувалася» тернопільська «богема», там читали свої вірші Василь Махно та його побратими із угруповання «Західний Вітер», — розповідає Володимир Окаринський.

«Вареничну» відкрили ще в 1958 році. Працювала — до 1993 року

«Варенична»

На місці ресторану «Європа» був не менш популярний заклад, який відкрили ще в 1958 році. Це — звичайна варенична, що приваблювала відвідувачів простотою, стравами та цінами.

— Пам'ятаю, ще там були алюмінієві столові прибори з просвердленими дірками в них, щоб ніхто не вкрав, — розповідає Володимир Ханас. — Заклад функціонував приблизно до 1993 року.

Чимало тернополян з теплом згадують морозиво зі «Сніжинки»

«Сніжинка»

Кафе, що функціонувало ще від 80-их років. Зручне розташування на розі вулиць Валова та Сагайдачного зробило його дуже популярним, а особливо серед дітлахів. Дехто зі старшого покоління з теплом згадує те смачне морозиво, яке подавали в цьому закладі, а інші кажуть, що цьому морозиву просто не було альтернативи, тому і здавалося воно дітякам дуже смачним.

Заклад функціонував до початку нульових років. Потім на місці «Сніжинки» збудували піцерію «Челентано».

Потім на розі Вальної та Сагайдачного побудували піцерію

Кафе на розі Руської та Острозького мало зали на 350 осіб

«Космос»

Кафе, що функціонувало від 80-их років. Воно користувалося великою популярністю, завдяки великим залам на 350 осіб. Розташовувалося кафе на розі вулиць Руська та Острозького. В 80–90-их керував закладом громадського харчування Петро Неженський.

Коли точно заклад закрили, нам невідомо. Але сталося в нульових роках. Потім кілька років в приміщенні экс-кафе функціонувала піріжкова «ПАЖ». Були навіть чутки, що там функціонуватиме «МакДональдз».

Кафе «Анастасія» на вул. Кульчицької спорудили ще у 80-х

«Анастасія» («Анестезія»)

Як йдеться у вільних джерелах, будівлю, де розміщувався заклад «Анастасія» спорудили ще у 80-их роках, до кінця 90-их там було кафе «Піріжкова», а потім — «Анастасія». Розташовувалося кафе на вулиці Олени Кульчицької. Зараз на місці «Анастасії» торговий центр, який будували в середині 2010 року. До слова, заклад називали за ім'ям власниці.

— Вдень це була стандартна їдальня для школярів школи № 1 та інших центрових шкіл, студентів та пролетаріїв. А ввечері — дискотека зі стриптизом і мордобоями, — розповідає пан Окаринський.

МАКСИМ УЖЕ ОБІЙНЯВ СЕСТРИЧКУ

Резонанс ■ До здійснення мрії малого чемпіона одягнути футболку «Динамо» ще далеко, та перші кроки зроблені, кажуть рідні. Попереду ще довга реабілітація. Поки рано говорити, коли повернеться на футбольне поле і до школи, але вдома і стіни лікують

ІРИНА БЕЛЯКОВА, IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM, +38-095-875-33-60

— Ми вже вдома! Вчора (24 лютого — прим. авт.) приїхали пізно ввечері, ми нарешті всі разом, — батько Максима Капустяника пан Ярослав ледь стримував емоції. — Ми і далі просимо молитви для Максима. Широ дякуємо всім, хто весь цей час нас підтримував, молився і допомагав.

Перед поїздкою додому здійснилась ще одна мрія хлопця — він побував на стадіоні «Динамо» у столиці. До останнього нічного конкретно не планували і не знали, чи все вийде, каже батько. Бо спочатку планували відвідати два тижні тому. Однак для цього були перешкоди, і візит до динамівців відклали на невизначений термін.

24 лютого на сайті ФК «Динамо» Київ з'явилося повідомлення і зворушливе відео, що зустріч нарешті відбулась.

ПОЗИТИВНІ ЕМОЦІЇ ЗАШКАЛЮВАЛИ

«26 січня президент футбольного клубу «Динамо» Київ Ігор Суркіс запросив в клубний офіс батька пораненого вболівальника «Динамо» з Тернополя — юного Максима

Капустяника, — йдеться на сайті клубу. — Керівництво «Динамо» запропонувало свою допомогу і взяло на себе зобов'язання лікування юного футболіста. Після виписки з лікарні, юний вболівальник разом з родиною завітав у гості до клубного офісу «Динамо». Максим з раннього дитинства вболіває за київське «Динамо» та мріє одного дня одягнути футболку нашого клубу».

Малий не міг стримати емоції. Від щастя його очі горіли, а обличчя розквітало посмішкою. Для нього «Динамо», зізнався сам Максим, — ще щось надзвичайне. І коли дізнався, що йому дадуть клубну екіпіровку — емоції зашкалювали.

— Попереду довге лікування амбулаторно та місяці реабілітації. Ані улюбленим футболком займатись, ані до школи ходити Максим поки не може. Причому ця заборона — на невизначений термін, — каже батько. — Найбільшим подарунком для малого є те, що він вдома і найстрашніше, здається, вже позаду. Йому було дуже важливо, щоб вся сім'я була разом.

До Києва забирати Максима додому батько поїхав з донькою. Максим саме за нею найбільше сумував, хоча бачились не так давно — вона приїжджала до Києва, аби провести

день народження Максима разом.

У тілі Максима досі залишається близько 30 дробинок. Їх поки не чіпатимуть. В медичні тонкощі ми не вдавалися, але зрозуміли, що зараз їх видаляти немає змоги, а далі медики дивитимуться, як ті впливатимуть на організм. Тому про повне одужання говорити рано.

Нагадаємо, за версією слідства, 21 січня близько 11 год., підозрюваний, з вікна своєї квартири здійснив прищільний постріл з вогнепальної зброї в дітей, які перебували на спортивному стадіоні однієї з тернопільських шкіл. У результаті двом малолітнім потерпілим

«Ми всім щиро дякуємо за шалену підтримку. Ви не уявляєте, як ви цим нам допомогли. Не втомлюємось дякувати вам усім»

спричинено тілесні ушкодження у вигляді вогнепальних поранень. У 8-річного хлопчини дробинка застрягла на обличчі — її витягли і відправили малого додому. А в тілі 11-річного Максима Капустяника виявили понад 40 дробинок. Кілька медики витягли, інші були надто глибоко, в тому числі пройшли і через деякі внутрішні органи, тому того ж дня Максима терміново перевезли до Охматдиту. Там школяра теж прооперували.

Валерій Устинов, якого підозрюють у стрілянині по дітях, перебуває в СІЗО без права внесення застави. Таку міру запобіжного заходу йому обрав Тернопільський міськрайсуд. Адвокат намагався оскаржити це рішення в апеляційній інстанції

АРХІВ РЕДАКЦІЇ

Понад місяць Максим Капустяник не був вдома. Хлопчик радіє, що вся родина разом

ТРЕНУВАЛИСЯ В ОДНОМУ КЛУБІ

Валерій Устинов у скоєному зізнався. Проте стверджував, що стріляв не умисне і не мав наміру поцілити в дітей. Він прибирав у хаті і чистив зброю, а вона вистрелила.

Батько Максима каже, що до нього вже телефонував адвокат, проте в пізню годину, і Ярослав не міг тоді розмовляти. Зустрічатись з будь-ким у цій справі, каже батько, будуть лише в суді.

— Найбільше мені шкода його (Устинова — прим. авт.) сина, — каже Ярослав Капустяник. — Він майже одного віку з Максимом, і дитині зараз з цим жити. Він, до речі, також займався футболком

у ФК «Чемпіон», у якому тренувався наш син. Але Валерій мусить відповісти за те, що накоїв.

Саме від «чемпіонівців» та їхнього керівника Дмитра Андрієшина родина Капустяників отримала чи не найбільшу підтримку, каже пан Ярослав. Підключилися всі батьки вихованців. Щодня хлопцеві писали однокласники та друзі, підтримували школа та чимало знайомих і незнайомих людей. А ще писали футболісти «Динамо». Іхне «ми з тобою!» окриляло малого.

— Ми всім щиро дякуємо за шалену підтримку, — каже Ярослав Капустяник. — Не втомлюємось дякувати вам усім!

Батьки моляться та просять небайдужих допомогти

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, 096-46-81-758, FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

■ Юлія та Володимир Антонішини мріють, що їх однорічний Максимко буде самостійно ходити. Та для цього потрібна допомога. Хлопчику необхідно пожиттєво приймати дорогі ліки, та родина звичайних тернополян таких коштів не має.

Народився Максимко 22 листопада 2019 року. Зараз йому трохи більше року.

— Він народився в нас без

ускладнень, усе було добре, — каже мама Юлія Антонішин. — Він зростав здоровим хлопчиком, це підтверджували і лікарі.

Однак, коли малюку було чотири місяці, батьки звернули увагу, що їх дитина не спирається на ніжки та одразу звернувся до лікаря. Лікар заспокоїв батьків, що така поведінка малюка цілком допустима, а зарадити йому може масаж.

— Масажі результату не давали жодного, абсолютно, — продовжує

Юлія Антонішин. — Навіть масажистка порадила знову звернутися до невролога, пояснивши, що м'язи малюка не реагують на її масаж.

Слова невролога були невтішними. У Максимка відсутні колінні рефлексі. За попереднім діагнозом, малюку в кращому випадку може взагалі не ходити. Після тесту на генетичні захворювання став відомий остаточний діагноз. У хлопчика — спинальна м'язова атрофія II типу.

— Лікарі шокували нас, адже

реабілітація, яку ми робили сину, тільки прискорювала розвиток хвороби, — продовжує мама.

Максимко дуже активний хлопчик, але не може самостійно сидіти, ходити, йому важко підняти голівку, пояснила Юлія Антонішин. Наразі його лікують у Львові, щоб хоч якось затримати розвиток хвороби. Для лікування хлопчика медики запропонували декілька шляхів.

Відомо, що уже допомогла батькам Максимка швейцарська компанія. Хлопчик протягом шести місяців отримуватиме на пільгових умовах препарат «Еврісіді». Це єдині ліки від СМА, які можна приймати вдома. Вони сприятимуть тому, щоб дитина почала ходити, самостійно сидати.

Та однієї баночки «Еврісіді» вистачає лише на місяць, а вартує у США вона 13 тисяч доларів. Ніяких перерв робити не можна, а приймати препарат доведеться пожиттєво. Окрім того, родина щомісяця витрачає 20 тисяч гри-

АРХІВ ЮЛІЇ АНТОНІШИН

Малюк вже не може перевертатись, йому важко утримувати голівку, не сидить та не ходить. З часом хвороба призводить до труднощів з ковтанням та диханням

вень на реабілітацію сина: басейн, терапія, вітаміни.

Батьки Максимка мають надію на одужання Максимчика і просять всіх небайдужих про допомогу. Допоможіть хлопчику стати здоровим. Документи, що підтверджують діагноз дитини, є у редакції.

ЯК ДОПОМОГТИ

MONOBANK
4441114423099561
АНТОНІШИН ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ (Тато)
ПРИВАТБАНК
5168757332535584
АНТОНІШИН ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА (Мама)
АЛЬФА-БАНК
5355571108937020
АНТОНІШИН ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА (Мама)
ДЛЯ ЖИТЕЛІВ ІНШИХ КРАЇН!!!
ПРИВАТБАНК (ДОЛАРОВА)

(USD) 4149499146292949
IBAN: UA263052990000026209894706080
ANTONYSHYN VOLODYMYR (Тато)
ПРИВАТБАНК (ДОЛАРОВА)
(USD) 5168745102886956
IBAN: UA293052990000026201895250856
ANTONYSHYN YULIIA (Мама)
ПРИВАТБАНК (ЄВРО)
(EUR) 4149499146292931
IBAN: UA343052990000026204894706397
ANTONYSHYN VOLODYMYR (Тато)

НОВИЙ ЗАКОН ПРО «П'ЯНУ» ІЗДУ: АНАЛІЗУЄМО З ЮРИСТОМ

Водіям ■ Термін розгляду адміністративних справ збільшили від 3 до 12 місяців. Зміни відбулись і щодо їзди без документів. Втеча з місця ДТП тепер може витягти з гаманця понад 3 тис. грн. І це далеко не все, що чекає на порушників

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@GMAIL.COM

Санкції за п'яну їзду суттєво посилили. За скоєння ДТП нападпитку, у яких є загиблі, винуватця відтепер однозначно позбавлять волі. А «п'яна» їзда без потерпілих може закінчитись штрафом у 17 тис. грн, позбавленням прав керування на тривалий термін і навіть вилученням автомобіля.

Аби закон набрав чинності, потрібен ще підпис президента та офіційна публікація в «Урядовому кур'єрі». Від наступного дня діятимуть нові правила щодо водіїв, які сіли за кермо нападпитку. До всіх, хто керував авто під градусом чи кайфом до цього дня, застосовуватимуть санкції за попередньо діючими нормами законодавства.

У новому законі є чимало змін, причому вони стосуються як адміністративних, так і кримінальних проступків у сфері дорожнього руху.

ПО 300 П'ЯНИХ ВОДІЇВ НА ДЕНЬ

За залишення місця ДТП, наприклад, раніше водії платили 255 грн, тепер штраф зріс до 3,4 тис. грн або позбавлення права керування транспортними засобами на термін 6 місяців, або адміністративний арешт на строк від 10 до 15 діб.

За даними МВС, за минулий рік патрульні зупинили 129 тис. водіїв, які керували авто у нетверезому стані, тобто по 300 осіб за день.

Ми проаналізували зміни, які чекають на водіїв після підписання закону президентом, з адвокатом, керуючим партнером юридичної

фірми «Самуляк та партнери» Михайлом Самуляком.

Законом внесено зміни до Кодексу України про адмінпорушення, Кримінального кодексу, а також Законів України «Про дорожній рух» та «Про Національну поліцію». Посилено відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння. Легалізовано використання поліцейськими технічних засобів відеозапису, з обов'язковим

Ми розклали закон «по полочках» разом з юристом. Найцікавіші і практичні моменти зібрали в графіку. Тож читайте та аналізуйте

додержанням матеріалів відеореєстрації до протоколу про адмінпорушення тощо. Законом також доповнено Кримінальний кодекс статтею «Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння».

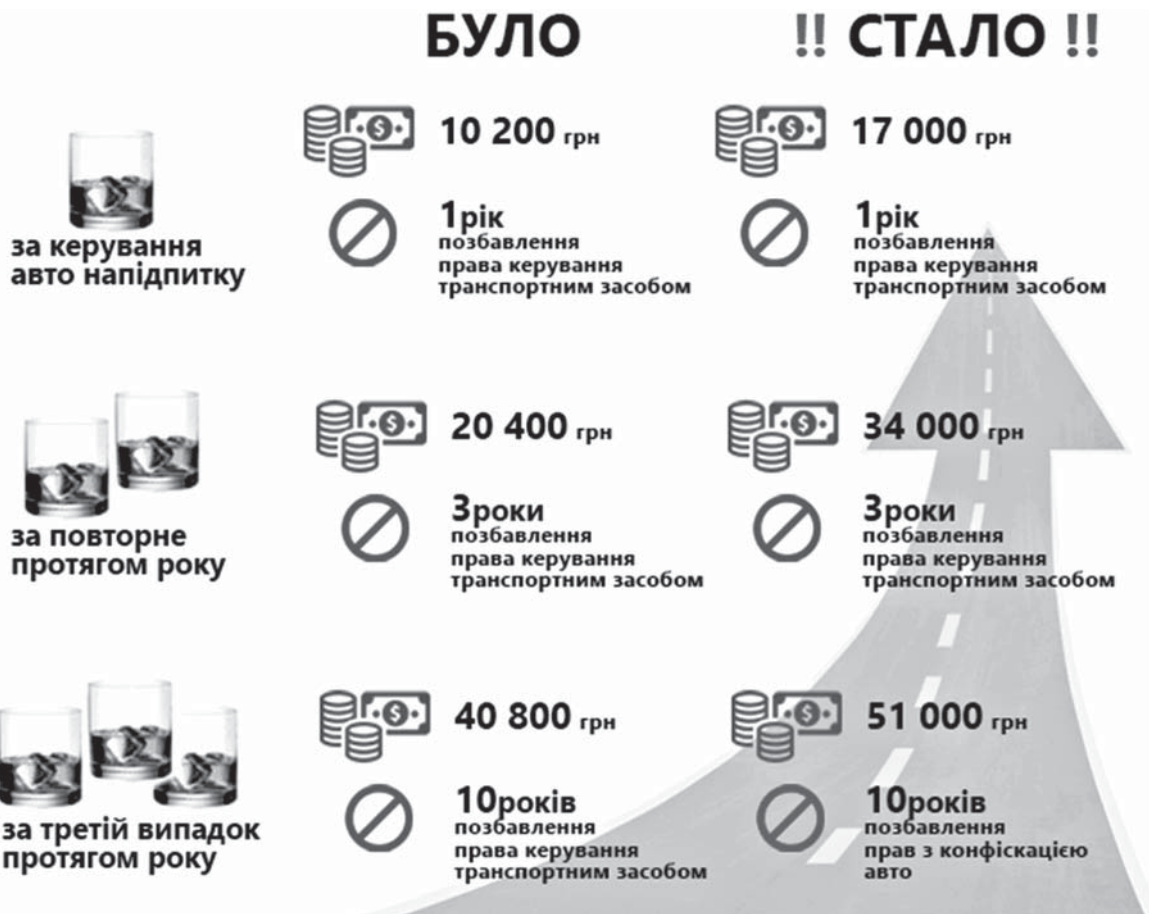
ПРО СХЕМИ УНИКНЕННЯ ПОКАРАННЯ

Суттєві зміни діятимуть і в часі розгляду адмінпорушень. Раніше адмінсправи могли розглядати лише 3 місяці. І водії часто користувались, аби уникнути покарання за «п'яну» їзду. Схеми були різними. Приміром, відповідач хворіє і не може певний час з'яв-

лятися до суду чи його захисник має офіційне підтвердження, що перебуває в інших справах у суді і не може з'явитись на цей судовий розгляд. Три місяці минули, і справи закривали. Наприклад — резонансна ДТП на Чортківщині, де водій Audi на смерть збив жінку, керуючи автомобілем нападпитку. Суд визнав його винним у скоєнні ДТП, але закрити адмінсправу, бо тримісячний термін розгляду справи вже завершився.

Тепер внесуть зміни до Кодексу про адмінпорушення, і стягнення може бути накладене протягом одного року з дня його вчинення.

ГРАФІКА ОКСАНИ НАТОРНОЇ

Для водіїв, які керують авто нападпитку, збільшили розміри штрафів. Було і стало — усі дані ми зібрали в інфографіку

лятися до суду чи його захисник має офіційне підтвердження, що перебуває в інших справах у суді і не може з'явитись на цей судовий розгляд. Три місяці минули, і справи закривали. Наприклад — резонансна ДТП на Чортківщині, де водій Audi на смерть збив жінку, керуючи автомобілем нападпитку. Суд визнав його винним у скоєнні ДТП, але закрити адмінсправу, бо тримісячний термін розгляду справи вже завершився.

Тепер внесуть зміни до Кодексу про адмінпорушення, і стягнення може бути накладене протягом одного року з дня його вчинення.

позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до десяти років.

■ **Ч. 4** Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили загибель кількох осіб, караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від семи до десяти років

— Як на мене, існує ризик того, що подібні справи умисне затягнутимуть, — каже адвокат.

Новим законом закрили ще одну серйозну лазівку, якою чимало порушників та юристів користувались раніше у випадку з покаранням за керування нападпитку — це передача матеріалів на розгляд громадської організації або трудового колективу, каже Михайло Самуляк.

— Раніше це була одна з найпоширеніших схем для уникнення відповідальності, — зазначає юрист. — Тепер даними змінами заборонено передавати на поруки, якщо особа підозрюється у вчиненні правопорушення за ст. 130 КУпАП — тобто, за керування у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

Ще одна схема — коли водія суд позбавляв права керування за п'яну їзду, а він все одно сідав за кермо і попався патрульним. Раніше його притягали до відповідальності за ст. 126 КУпАП — за керування без документів. Водій сплачував штраф 510 грн і їхав далі.

— Тепер за таке діяння штраф збільшили до 20400 гривень, — пояснив пан Самуляк. — Якщо такого водія вліпять повторно протягом року, то позбавлять права керування на строк від п'яти до семи років. І з оплатним вилученням авто чи без такого. Оплатним — це означає примусово заберуть авто, але повернуть гроші. Не плутати з конфіскацією.

ВІДМОВА ВІД ОСВІДУВАННЯ

Раніше на водіїв, які відмовились від проходження освиддування на стан алкогольного сп'яніння, складали протокол за ч. 1 ст. 130 КУпАП. Це прирівнювалось до керування нападпитку. Однак цю відмову мали підтвердити двоє свідків. Коли новий закон набере чинності, патрульним достатньо буде пред'явити відеозапис з нагрудної камери, де водій відмовлятиметься проходити таке освиддування. Якщо ж водій нападпитку скоїв ДТП з потерпілими чи загиблими, буде серйозна битва між обвинуваченням і захистом щодо відібрання біологічних зразків.

ДТП З ПОТЕРПІЛИМИ

Щодо аварій з потерпілими, вчиненими п'яним водієм, з'явилась окрема стаття.

— Вчинення ДТП з потерпілими в стані алкогольного сп'яніння зараз вже буде окремим злочином, — каже Михайло Самуляк. — Раніше юридично це була обтяжуюча обставина. Зараз за такий злочин суттєво посилють відповідальність.

Якщо раніше суди за ДТП з потерпілими, у яких були травми середньої тяжкості, часто давали «умовно» чи штраф, зараз такому водію однозначно загрожує позбавлення волі. Якщо тяжке тілесне ушкодження, суттєво збільшили термін позбавлення прав керування.

Яке покарання за п'яну ДТП з потерпілими

Ст. 286.1 Порушення Покарання

■ **Ч. 1** Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, карається позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від трьох до п'яти років.

■ **Ч. 2** Ті самі діяння, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи

МИ ДІЗНАЛИСЯ, ЩО РОБЛЯТЬ З ДОЗАМИ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЯ

Відходи ■ В Україні розпочалася вакцинація від COVID-19. У першу чергу, щеплюють медпрацівників, які працюють з хворими на коронавірус та працівників ЗСУ. В одній ампулі — десять доз. У деяких містах залишається невикористана вакцина, яку просто утилізують. Чи раціонально використовують вакцину у Тернополі? Куди викидають та що роблять з відходами — читайте в матеріалі

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

На вакцину від коронавірусної інфекції довгий час чекали в Україні. Нарешті перша партія прибула і до нас. В Україні щепили 3141 особу. У Тернополі провели 150 щеплень.

ВАКЦИНУ У СМІТТЯ?

У одній ампулі є вакцини для 10 ін'єкцій. Термін придатності препарату після відкриття — всього 6 годин. Відповідно, якщо за цей час вакцину не використали — її потрібно утилізувати, оскільки вона втрачає свою ефективність. На наступний день її вже залишати не можна. У більшості міст вакцинують стільки людей, щоб не залишалось невикористаної вакцини. Але бувають і випадки, коли не використаних залишалось навіть 8 доз з ампули.

Наприклад, проаналізуємо показники. 24 лютого у Вінницькій та Чернігівській областях щепили по 10 осіб, Житомирській — 40, Черкаській — 80. У Київській — 19, тобто одна доза була утилізована.

В інші регіони вакцина надійшла з 25 лютого. У деяких містах за добу невикористаними залишилось кілька доз. У Волинській, Чернігівській областях могли за день утилізувати по 6 доз вакцини. Житомир — рекордсмен. 26 лютого там щепили 52 людини, тобто 8 доз вакцин

не використали, і вони пішли у сміття, замість того, щоб виробити імунітет у людей з групи ризику. До слова, у МОЗ передбачили, що якщо залишається невикористана вакцина з тих чи інших причин (якщо вона придатна), можна щепити людей з другої чи третьої черги.

Загалом у період з 24 до 28 лютого утилізували 39 доз вакцини. Однак її можна було використати більш раціонально — щепити медпрацівників, людей з хронічними хворобами, працівників освіти тощо.

А яка ситуація у Тернополі? Як запевнила начальниця управління охорони здоров'я ОДА Ольга Ярмоленко — наразі ще формують списки охочих щепитися. Для раціонального використання вакцинуватимуть медиків відповідно до попередньо сформованих списків, щоб використовувати всю ампулу. Наразі в нас ще не утилізували жодної дози вакцини.

Станом на ранок, 1 березня — у місті щепили 150 медпрацівників. Цим займається лише одна бригада. Як розповіла регіональний координатор вакцинальної кампанії проти COVID на Тернопільщині Марія Павелева, з 1 березня ще 4 мобільні бригади почали навчання. Вони проводитимуть щеплення в районах. А поки вакцинують лише медпрацівників Тернополя.

КІЛЬКІСТЬ УТИЛІЗОВАНОЇ ВАКЦИНИ
В ПЕРІОД З 24 ПО 28 ЛЮТОГО

Відходи, які лишаються після щеплення, викидають у спеціальний контейнер, який отримують лікарі разом з вакциною та шприцами

— Ми плановірно проводимо вакцинацію, ще не було такого, щоб залишалась невикористана вакцина, яку потрібно було утилізувати, — каже Марія Павелева. — Якщо людина захворіла, і її щеплення проводити не можна — ми шукаємо заміну. У першу чергу — медпрацівники зі списків. Звичайно, може бути так, що 1–2 дози не буде використано. Але ми стараємось раціонально використовувати препарат.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ВАКЦИНА

Ще задовго до прибуття вакцини у Міністерстві охорони здоров'я назвали різну її вартість. Так, головний санітарний лікар Ляшко ще у липні 2020-го казав — одне щеплення коштуватиме близько 500 гривень.

У Міністерстві фінансів розповіли, що на вакцину CoviShield витратили 1,59 млрд гривень. Однак наразі ще не відома ціна однієї дози вакцини. Якщо це сума за 12 млн доз вакцини, які мають надійти в Україну — тоді вартість однієї дози коштуватиме орієнтовно 135 гривень.

Вартість однієї дози вакцини цього виробника, згідно з даними із відкритих джерел, складає 3–4 долари. Скільки ж ми заплатили за дозу — дізнаємось згодом, коли інформацію про закупівлю опублікує МОЗ.

ЯК ТРАНСПОРТУЮТЬ ТА ЗБЕРІГАЮТЬ ВАКЦИНУ

Перевага цієї вакцини в тому, що її легко зберігати та транспортувати. Вона може зберігатися в звичайному холодильнику при температурі від +2 до +8 градусів. Сама процедура вакцинації займає кілька хвилин. Пацієнт проходить анкетування, дає дозвіл на щеплення, його вносять

у відповідну електронну базу. Далі — ін'єкція.

Одна бригада, відповідно до протоколів, у день може робити до 100 щеплень. У Тернополі наразі діє лише одна така бригада на базі «Центру первинної медико-санітарної допомоги».

Щоб вакцина не зіпсувалась — її зберігають у спеціальних контейнерах з холодним елементом. До кабінету щеплення доставляють стільки ампул, скільки повинно вакцинуватись людей відповідно до сформованих списків.

Після відкриття ампули, на ній пишуть дату та точний час.

Бували випадки, коли невикористаних залишалось навіть вісім доз з ампули. Їх на наступний день залишати не можна

— Вакцина до нас надходить у термобоксах з витриманою температурою. Всередині термобокса є два холодних елементи, термометр та самі ампули з вакциною в тій кількості, скільки ми плануємо зробити щеплень. На контейнер ми ставимо спеціальну поролонову прокладку, в яку поміщається відкрита ампула. В той час, коли проходить вакцинація, вона зберігається з дотриманням температури.

Вакцину зберігають у спеціальних холодильних сумках.

Як кажуть медики — вакцина безпечна. Випадків побічних ефектів не було. Добре себе показала вакцина і під час випробувань в Англії. Були лише поодинокі випадки підвищення температури після щеплення. Це

нормальна реакція, яка може бути після будь-якої вакцини.

Про всякий випадок пацієнт після вакцинації очікує під наглядом медиків.

— Це якісна вакцина, яка виробляється британсько-шведською компанією, — каже лікарка Ірина Назаревич. — Під час вакцинації в кабінеті перебуває один лікар та дві медсестри. Одна з медичних сестер реєструє пацієнтів. Також є кабінет, де протягом 30 хвилин після щеплення відпочивають вакциновані. Якщо все добре — ми їх відпускаємо.

Всіх вакцинованих одразу вносять до системи обліку.

ЯК УТИЛІЗУЮТЬ ВІДХОДИ?

Як пояснює Марія Павелева — у протоколах передбачено, що якщо ампула з вакциною не буде використана до кінця — залишок треба утилізувати. Після щеплень також лишаються ампули, шприци та інші відходи. Їх мають знищувати відповідно до протоколів. У звичайний смітник це потрапити не може.

Відходи зберігають у спеціальних жовтих контейнерах.

— Відкритий флакон дійсний 6 годин. Якщо не вдалось знайти заміну людині, яка не змогла щепитись — флакон викидають у спеціальні бокси утилізації. Наразі ці бокси просто зберігаються. Ми маємо укласти угоди з відповідними організаціями, які займатимуться утилізацією цих відходів. Оскільки лише почався процес щеплення — ми ще не знайшли таку організацію. Але це може бути не лише тернопільське підприємство, а і організації з інших міст чи навіть областей.

Згодом ми дізнаємось, як саме проходитиме утилізація, та хто буде проводити це.

АСФАЛЬТ КЛАДУТЬ У КАЛЮЖІ. ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВЛЕТІЛИ В ЯМУ?

Дороги ■ На дорогах Тернопільщини почали латати ями. Дорожники просять не плутати цей процес із ямковим ремонтом. Хто та з чиєї кишені оплачує такі ремонтні роботи? І що робити, якщо автомобіль потрапив у дорожню яму і отримав пошкодження, радить юрист

ІРИНА БЕЛЯКОВА, IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM, 095-875-33-60

«Ура, сніг трохи зійшов, Збаразьку об'їзду і трасу на Ланівці асфальтують! Один видуває ямки, інші засипають шуфлями прямо в калабані! Але каток стоїть!» — написав на власній сторінці у Фейсбук Зіновій Мороз.

У коментарях люди жартують, що це класика жанру. Дехто припускає, що це варіант «відмивання» коштів, адже такий асфальт довго не протримається. Інші відверто кепкують, бо на трасах ще й сніг толком не зійшов, що казати про середньодобову температуру +8, а саме за таких умов дозволено ремонтні роботи.

НА ТАКІ РОБОТИ ГАРАНТІЯ НЕ ПОШИРЮЄТЬСЯ

На цих ділянках триває аварійна ліквідація ямковості. Ці

ями, перш ніж засипати матеріалом, прогрівають спеціальними грілками, «на пальцях» пояснили у Службі автодоріг в Тернопільській області. І на такі роботи гарантія не поширюється.

ХТО ПЛАТИТЬ І ВИКОНУЄ РОБОТИ

— Стартувала аварійна ліквідація ямковості на державних дорогах Тернопільської області, — повідомив заступник начальника з ремонту та експлуатаційного утримання автомобільних доріг Ігор Данилишин. — З огляду на потепління, дорожні організації розпочали у рамках експлуатаційного утримання ліквідовувати ямковість. Це тимчасова міра, головна ціль якої — забезпечити проїзд автошляхами, доки температура не дозволить провести повноцінний, поточний середній чи капітальний ремонт.

Підрядні організації використо-

вують холодний асфальтобетон. Його влаштовують у попередньо прогріті грілками вибоїни та трамбувають. З минулого тижня на державних автошляхах регіону працюють 7 бригад підрядних організацій.

— Першочергово ліквідовується ямковість на автошляхах міжнародного, національного та регіонального значення, — запевнив Ігор Данилишин. — Після завершення робіт на них бригади передислокуються на територіальні автошляхи.

«Холодний асфальтобетон влаштовують у попередньо прогріті грілками вибоїни і трамбують»

Кошти на такий вид робіт скеровують з держбюджету в рамках зимового експлуатаційного утримання.

В холодну пору, як зараз, дорожники ліквідовують пошкодження холодним асфальтобетоном, щебеневопопашаною та іншими бітумно-мінеральними сумішами. Однак такий ремонт є тимчасовим, і це потрібно розуміти. Під час ліквідації аварійної ямковості, дорожники ремонтують ями, які можуть стати на заваді безпечному руху транспорту, наголошують дорожники.

Під час ліквідації аварійної ямковості, дорожники ремонтують ями, які можуть стати на заваді безпечному руху транспорту, наголошують вони

Що робити якщо автомобіль потрапив у дорожню яму і отримав пошкодження?

Поради від керуючого партнера ТОВ юридична фірма «Самуляк та партнери» Михайла Самуляка.

■ Слід зупинитися, забезпечити безпеку руху, шляхом виставлення знаків аварійної зупинки, та викликати патрульну поліцію, зателефонувавши 102.

■ До приїзду поліцейських зафіксуйте дорожню обстановку, пошкодження дорожнього полотна та ушкодження автомобіля на фото та відео засоби.

■ Складіть список очевидців події та запишіть їх контактні дані.

■ Після приїзду патрульних, вимагайте складення на місці ДТП Акта обстеження ділянки вулично-шляхової мережі. У Акті повинні бути зафіксовані всі пошкодження дорожнього полотна, що спричинили ДТП, а також обстановку на місці ДТП (відсутність освітлення, попереджувачих знаків тощо) та завдані ушкодження вашому автомобілю. Необхідно наповняти на тому, щоб при огляді місця ДТП та при складанні відповідного матеріалу було зазначено розмір ями, в яку

потрапив транспортний засіб, оскільки її розмір може стати визначальним при вирішенні питання про наявність чи відсутності вини дорожньо-експлуатаційної організації.

■ Надайте пояснення працівникам патрульної поліції. У поясненні необхідно зафіксувати, що на відповідній ділянці дороги відсутні будь-які дорожні знаки, які мали б попереджувати водіїв про неякісне дорожнє покриття, що також в свою чергу буде мати значення під час розгляду даної справи в суді.

■ Важливо відзначити, що при викладенні пояснень водію необхідно чітко вказати, що яму неможливо було помітити взагалі, або об'їхати у зв'язку з наявністю інших машин на дорозі, а зупинитися вчасно перед ямою не було можливості. Недодержання водієм цієї процедури може привести до того, що винуватцем ДТП опиниться саме він, та буде нести адміністративну відповідальність, відповідно до ст. 124 КУпАП.

■ Зазначте працівникам патруль-

ної поліції, які прибули на місце події, що ви бажаєте написати заяву про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого частиною 4 статті 140 КУпАП. У разі встановлення факту, що причиною ДТП є неякісне дорожнє покриття, працівниками патрульної поліції буде здійснено запит, щодо того, хто є відповідальною службовою особою, та складено протокол за ч. 4 статті 140 КУпАП, після чого його буде направлено для розгляду до суду.

■ Проведення оцінки вартості відновлювального ремонту автомобіля. Найкраще — провести автотоварознавче дослідження.

■ Звернення до суду з позовом про відшкодування завданої матеріальної шкоди. 15 травня 2018 року Велика Палата Верховного Суду у судовій справі № 373/1281/16-ц залишила без змін рішення попередніх інстанцій, яким було стягнуто з міської ради на користь водія 38 тис. 435 грн матеріальної шкоди, а також 551 грн 20 коп. на відшкодування судових витрат.

СЛУЖБА АВТОДОРІГ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

У холодну пору, як зараз, дорожники ліквідовують пошкодження холодним асфальтобетоном, щебеневопопашаною та іншими бітумно-мінеральними сумішами. Однак такий ремонт є тимчасовим

ВІДПОВІДАЄМО НА ВАШІ ПИТАННЯ ПРО ЩЕПЛЕННЯ ВІД COVID-19

Медицина ■ У Тернополі почали щеплювати медпрацівників, які працюють з хворими на коронавірус. Ми поспілкувалися з тернопільськими медиками та поставили їм важливі питання про вакцинацію. Надсилайте свої запитання, що цікавлять вас, в редакцію. І ми підготуємо ще один матеріал

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Перша партія вакцини від індійського виробника вже в Тернопільській області. Імунізацію населення вже розпочато. Тернопільські медики відповіли на важливі питання, які ми повинні знати про цю вакцину.

Чи можна довіряти виробнику

Щеплення і вироблення колективного імунітету зможе стати переломним моментом у пандемії коронавірусу, вважає академік НАМН України, професор-інфекціоніст Михайло Андрейчин.

— Скільки людей та в який період мають щепитися, щоб це дало максимальний ефект?

— Щоб отримати колективний імунітет, 70–75% населення повинні мати імунітет до вірусу. Цієї цифри можна досягти не лише завдяки щепленню. Частина населення перехворіла, тож має набутий імунітет.

— Як бути з тими, хто вже перехворів? Чи потрібно їм вводити вакцину?

— Їх потрібно щеплювати в останню чергу. Необхідно визначити титр (концентрацію) антитіл в крові, перш ніж робити щеплення.

— Чи вистачить нам вакцини, яку Україні дадуть безкоштовно від ВООЗ?

— Потрібно буде закупляти вакцини додатково. Але хто швидше дає замовлення і швидше платить — той може обрати кращу вакцину, яку пропонує ринок.

— Чи є різниця у якості вакцини між різними виробниками?

— Різна вакцина має свою ефективність. Але вимагати 100% ефективності не можна. Це неможливо досягнути. Приблизно 5–10% населення має дефекти імунної системи, імунну слабкість. Навіть якщо щепити їх

Михайло Андрейчин каже, що виготовлення вакцини саме в Індії — практика багатьох розробників вакцин

найкращою вакциною — імунітет не виробляється, або він буде дуже слабкий.

— А що буде, якщо люди почнуть відмовлятися від вакцинації?

— Вакцинація допоможе, і її необхідно проводити. Але існує так званий антивакцинальний рух. На жаль, він є скрізь. Його представники широко використовують соціальні мережі, розсилають різні повідомлення, фільми з відвертою брехнею про щеплення. Звичайно, вірити в таке мракобісся не треба.

— Що це за вакцина, яку привезли в Україну?

— Oxford/AstraZeneca (Covishield) — це шведсько-британська вакцина. Вона дає можливість запрограмувати продукцію антитіл на білки «корони» (виступів

на поверхні вірусу). Так нейтралізується сам вірус.

— Чому потрібно саме два введення?

— Це не є особливість лише даної вакцини. Багато інших вакцин проти коронавірусної інфекції також треба вводити двічі. Проміжок між введенням має бути 4 тижні. Завдяки цьому можна досягнути бажаного ефекту вироблення імунітету проти збудника коронавірусу.

— Чи можна довіряти індійському виробнику?

— Вакцину виготовляють в Індії. Але в цьому немає нічого поганого. Її виготовляють за технологією розробників. Чи буде вона краща за вакцину від Pfizer — не можемо сказати. Це покаже час. Однак потрібно розуміти, що в Індії виготовляють багато різних вакцин для передових держав. Там виготовлення обходиться значно дешевше.

— Які переваги цієї вакцини?

— Одна з переваг цієї вакцини — простота зберігання. Її можна зберігати в звичайних холодильних камерах при температурі від +2 до +8 градусів. Це спрощує її транспортування.

— Як правильно підготуватися до вакцинації?

— Суворих правил підготовки до щеплення немає. Ви маєте бути здорові, у вас має бути нормальна температура тіла та нормальне самопочуття. Більше рекомендацій та правил немає.

Як зберігають і транспортують вакцину

Мобільна бригада, яка перша почала проводити щеплення від коронавірусу у місті, створена на базі Центру первинної медико-санітарної допомоги. Заступниця керівника закладу Надія Боднар розповіла про те, як проходитиме процедура. І дає відповіді на інші питання.

— Як до вас надходить вакцина?

— Вакцина надходить у спеціальних боксах з дотриманням необхідної температури. Термобокси всередині мають два холодові елементи. Є також термометр. Вакцини нам дають зі складу рівно стільки, скільки заплановано зробити щеплень.

— Як розподілена вакцина? Скільки доз в ампулі?

— В одній ампулі вакцини на 10 доз. Коли ми відкриваємо ампулу — маємо написати на ній, коли була взята перша доза. Рівно 6 годин після відкриття ампули її можна використовувати. Потім вона втрачає свою ефективність.

— Як організовано роботу в пункті вакцинації?

— У нас є працівник, який вно-

Вакцина зберігається відповідно до усіх вимог, каже Надія Боднар

сить інформацію про всіх вакцинованих. Від осіб, які проходять вакцинацію, ми беремо згоду на щеплення. Після цього лікар проводить огляд пацієнта перед вакцинацією. Разом з вакциною ми отримуємо шприци з 10% запасом та спеціальний контейнер для утилізації відходів. Також маємо аптечку з усім необхідним.

Чому боятися вакцинації не потрібно

Боятися вакцинації та вірити в фейки про небезпеку не потрібно, розповіла начальниця управління охорони здоров'я ТОДА Ольга Ярмоленко.

— Чи були серед медиків ті, хто відмовився вакцинуватися?

— Звичайно, такі є. Більшість з них перехворіли або хворіють на коронавірусну інфекцію. Були також ті, хто поки що утримується, щоб подивитися, як вакцина себе покаже. Який відсоток людей, які відмовились — поки не можемо сказати, ми не робили таких підрахунків.

— Чи є побічні ефекти?

— За перший день в Україні проведено 158 щеплень, і в жодному випадку ніяких побічних ефектів не проявилось.

— Скільки людей вакцинуватимуть щодня?

— Одна мобільна бригада має право робити до 100 щеплень щодня. Субота та неділя — вихідні. Всього в нас є 12 бригад.

— Хто входить в першу чергу, крім медпрацівників?

— Це також працівники інтернатних закладів, лабораторних центрів та працівники ЗСУ.

— Чи може звичайна людина отримати безкоштовне щеплення?

Боятися побічних ефектів не потрібно. Ця вакцина добре себе зарекомендувала, розповіла Ольга Ярмоленко

— Наразі ми щеплюємо медпрацівників, які працюють з ковідними хворими. Закликаємо і населення щепитися. Для цього потрібно зв'язатися зі своїм сімейним лікарем. Так ми формуватимемо списки охочих вакцинуватися.

Також у Міністерстві охорони здоров'я повідомляють, що подати заявку на вакцинацію можна на порталі державних послуг "Дія" або в мобільному додатку "Дія". І за телефоном контакт-центру МОЗ 0-800-60-20-19

Кінець пандемії ще не скоро

Однак деякі епідеміологи кажуть, що поки що радіти зарано. «Переломний момент» так швидко не наступить. Далі, продовжує епідеміолог Володимир Паничев, тої кількості вакцини, яку отримає Україна безкоштовно — замало. Її потрібно буде докупляти.

— У країні з населенням 42 млн потрібна значна кількість вакцин. Того, що ми отримуємо, буде недостатньо, щоб стався «переломний момент». До того ж, у першу чергу, отримуватиме щеплення дуже вузьке коло населення, а цього недостатньо.

— Якщо необхідну кількість вакцин закуплять, не виникне проблем з відмовами щеплюватися?

— Я думаю, що якщо враховувати

ту кількість щеплень, яку ми очікуємо, не буде проблем з тим, що хтось буде відмовлятися і в нас залишиться невикористана вакцина.

— Чи є протипокази до вакцинації?

— Кожна вакцина має свої показання та протипоказання. Це вказують в настановах до застосування вакцин. Але цим безпосередньо займаються медики, які проводять вакцинацію.

— Чи можна довіряти тій вакцині, яку отримуватиме Україна?

— В Україні буде така ж вакцина, як і в інших країнах. Є багато різних виробників. Якщо вакцина відповідає всім вимогам — її можна використовувати. Тому панікувати та боятися не треба.

Кінець пандемії буде не скоро. Треба продовжувати дотримуватись карантину, — каже Володимир Паничев

Я ВАКЦИНОВАНА І ЩАСЛИВА!

Досвід ■ Її емоції варті того, щоб ви прочитали цей текст. Адже, якщо від хвороби далеко і думаєте, що вона ніколи не торкнеться вас, то героїня розповіді зустрічається з нею щодня вже майже рік

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

25 лютого — день, який обов'язково стане переломним для Тернопільщини, вважають медики. Адже вакцинація від коронавірусу уже розпочалася. Нагадаємо, 16 тисяч доз вакцин поки що отримала наша область. Нею зможуть вакцинувати вісім тисяч осіб, адже через 28 днів вони повинні пройти ревакцинацію. У першу чергу щеплюють медиків, які працюють з хворими на ковід. Такі є в 27 закладах області.

Та поки інші ще готуються до прибуття вакцини у регіони чи медустанови Тернополя, вони вже щепилися 25 лютого. Дев'ять із 46 працівників інфекційного відділення КНП «Тернопільська міська дитяча комунальна лікарня». Першою ж вакцинованою в області стала завідувачка відділення Ольга Дивоняк.

Я НІ СЕКУНДИ НЕ ВАГАЛАСЯ!

Вона — жінка, мама, а ще прекрасний лікар. Кваліфіковану роботу медика знають багато жителів Тернопільщини. Пані Ольга разом з колегами не раз рятували дитячі життя, у тому числі і від підступного ковіду. Саме завдяки їхній праці у відділенні найкращі показники з надання допомоги діткам, хворим на коронавірусну інфекцію. А Тернопільщина має нульову смертність серед дитячого населення, і це, звісно, дуже тишить.

Як і решті колективу, нашій співрозмовниці доводиться працювати і вдень, і вночі, у вихідні та святкові. Щодня вона повертається додому з бажанням, щоб були здорові її пацієнти, а також рідні. Працюючи в інфекційному відділенні, лікарка усвідомлює всі

ризики та чітко знає, наскільки підступною може бути хвороба.

— Я не хворіла на коронавірус, і мої рідні — теж. Саме тому прийняла для себе це рішення — вакцинуватися, аби захистити своїх близьких, своїх знайомих, — каже вона. — Я сьогодні щаслива. Бо вакцинація стартувала. Працюючи з інфекційними недугами вже не один десяток років, я знаю, що саме вакцинація дасть можливість сформувати колективний імунітет до коронавірусу. Якщо сумувати кількість людей, які вже перехворіли, а також тих, які отримають щеплення, то можемо говорити про те, що кількість хворих зменшиться, а разом з тим — і чисельність важких випадків, які потребують госпіталізації, а найголовніше — летальність.

ВИВАЖЕНЕ РІШЕННЯ КОЖНОГО

Кожен із дев'яти працівників відділення прийняв для себе виважене рішення, запевняє завідувачка. Адже кожен із них усвідомлює всі ризики нелегкої роботи і те, що ніхто з нас насправді не застрахований від хвороби. А безпека сімей та пацієнтів, з якими контактують щодня, — у пріоритеті.

Ті, хто перехворіли, мають почекати пів року після одужання, а вже потім зробити щеплення. Ті, хто ще вагаються, мають час подумати. Адже вакцинація носить рекомендаційний характер, а не обов'язковий, наголошує пані Дивоняк.

— Щеплення від коронавірусу нічим не відрізняється від інших. Ін'єкція була в плече, ніяких больових відчуттів. Перед процедурою виміряли температуру тіла, — розповідає пані Ольга. — Говорити про якісь побічні ефекти поки ще рано. Як і після будь-якої вакцинації можуть

бути больові прояви, невеличке почервоніння в місці ін'єкції чи незначне підвищення температури. Тому ми не розглядаємо такого варіанту, щоб усі вакцинувалися в один день. Будемо спостерігати 10–14 днів і робити приблизно такі проміжки між вакцинаціями працівників. Адже ми повинні забезпечити роботу відділення.

Стати першим лікарем в області, яка отримала щеплення, зізнається, було не страшно.

— Нічого лячного немає, повірте, — наголошує вона. — Кожні два тижні ми проходимо тестування на визначення антитіл до коронавірусу, щоб знати, перехворіли чи ні. Поміряли температуру, самопочуття добре, катаральних проявів недуги немає, антитіла від'ємні — працюємо, йдемо на вакцинацію. Перед самим щепленням таких обстежень ніхто не проводить.

ЯКА ВАКЦИНА?

Рідні та друзі Ольги Дивоняк розділяють її радість.

«Щеплення від коронавірусу нічим не відрізняється від інших. Ін'єкція була в плече, ніяких больових відчуттів»

— Вони радіють разом зі мною. Адже хвилюються за моє здоров'я, а я — за їхнє, — каже пані Оля.

Ольгу Дивоняк щепили вакциною CoviShield. Це індійський аналог вакцини AstraZeneca.

Минулого року AstraZeneca уклала угоду з Індійським інститутом сироваток Serum Institute of India на виробництво своєї вакцини від ковіду. Serum Institute, один зі світових лідерів з виробництва вакцин, виготовляє цю вакцину за ліцензією AstraZeneca. Індійська AstraZeneca отримала локальну назву CoviShield.

Вакцини AstraZeneca, крім Індії виробляють також у Південній Кореї. Вакцини обох цих виробництв були схвалені BOO3.

Нині в мережі можна натрапити на безліч міфів і чуток довкола цих препаратів. Однак Ольга Дивоняк має на це власну лікарську позицію.

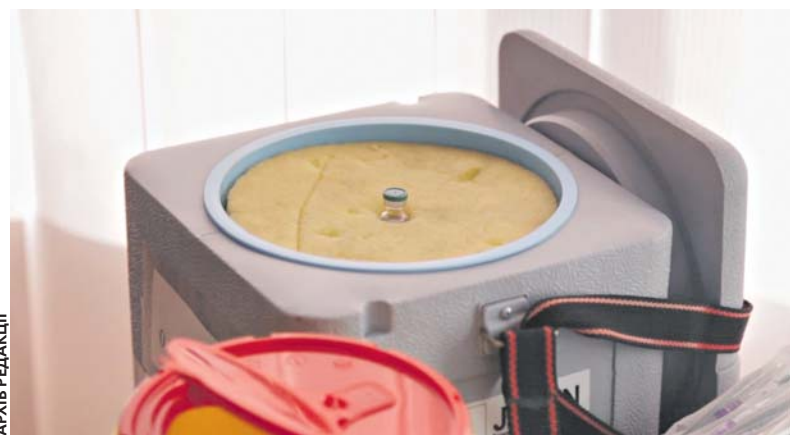
— Насправді наше населення часто керується нездоровими клікаками мереж проти вакцинації, антивакцинальними роликками, статтями тощо, а не вірить думці науковців та медичних спеціалістів. Тому навіть якби нам зараз привезли американську Pfizer, все одно було б небагато охочих, які поспішали б вакцинуватися. Люди мають усвідомити, що лише щеплення від інфекційного захворювання — найкращий метод запобігати його масовому розповсюдженню.

— Моя чітка позиція, мій вибір на сьогодні — вакцинація. Як інфекціоніст, розумію, що маю бути захищена, аби працювати у медичному колективі, надавати допомогу дітям, бути «у строю», — говорить Ольга Дивоняк

Вакцинація від коронавірусу не вимагає особливої підготовки, перед процедурою її просто виміряли температуру тіла

В одній ампулі — 10 доз вакцини, тож кількість щеплень розраховують так, щоб не розтратити препарат

Які побічні ефекти можуть виникати

Як і будь-які ліки, ця вакцина може спричинити побічні ефекти, хоча вони виникають не у всіх. Більшість побічних ефектів AstraZeneca були легкі і зникли за кілька днів. Британська агенція з контролю ліків і медичних препаратів опублікувала таку інформацію про побічні ефекти AstraZeneca: Дуже часті (з'являлися в більше ніж 1-їз 10 людей): біль, почервоніння, свербіж, набряк або синці у місці ін'єкції; погане самопочуття; відчуття втоми; озноб; головний біль;

нудота; біль у суглобах або м'язах. Поширені (можуть виникати менш ніж в 1 людини з 10): затвердіння у місці ін'єкції; лихоманка; блювання; симптоми, схожі до грипу — висока температура, біль у горлі, нежить, кашель та озноб. Нечасті побічні ефекти (можуть виникати менш ніж в 1 людини зі 100): відчуття запаморочення, зниження апетиту, біль у животі, збільшені лімфатичні вузли, надмірна пітливість, свербіж шкіри або висип.

Наскільки ефективна ця вакцина

Вакцини AstraZeneca схвалені Всесвітньою організацією охорони здоров'я і Європейською агенцією з лікарських засобів (EMA). Їх дозволили використовувати у понад 50 країнах світу, серед яких ЄС, Велика Британія та США. Ефективність захисту проти Covid-19 становить близько 63%.

Масштабні клінічні випробування у Британії, Бразилії та Південній Африці за участі 23 тисяч людей показали, що AstraZeneca є безпечною та ефективною для профілактики Covid-19 у людей віком від 18 років. Нещодавно почали випробування, щоб перевірити ефективність цієї вакцини для дітей віком від 6 до 17 років.

ПЕДІАТР ПРО ПОМИЛКИ І МІФИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЛІКУВАННЯМ МАЛЮКІВ

Діти ■ Завідувачка дитячого поліклінічного відділення № 6 Наталія Дмитришина відповідає на питання батьків та розвінчує найпопулярніші міфи щодо самолікування, стосунків з педіатрами та реформи медицини

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Що цікавить батьків про лікування дітей, ми запитали у спільноті «Тернопільські мамусі». Педіатра обирали за порадою керівника КП «Тернопільська міська дитяча лікарня» Андрія Артимовича.

Завідувачку педіатричного відділення № 6 поліклінічного відділу Тернопільської міської дитячої лікарні Наталію Дмитришину знають в Тернополі як кваліфікованого спеціаліста. Впродовж 30-ти років вона працює педіатром, 16 з них — завідувачкою педіатричного відділення. Із лікаркою зустрічаємось на її робочому місці, у дитячій поліклініці на вул. Морозенка, 7. Тут працює вісім педіатрів, які обслуговують дітей від 0 до 18-ти років.

Розмову з пані Дмитришиною подаємо у форматі «питання — відповідь».

— Чи часто батьки займаються самолікуванням? З якими міфами вам найчастіше доводиться зіштовхуватися?

— Звісно, батьки хвилюються за дітей і інколи можуть переоцінювати свої можливості в самолікуванні. А міфи такі: це швидко збивання температури, коли вона тільки підвищується на початку захворювання. Ще часто батьки переконані, що дитині постійно потрібно залишатись в ліжку, якщо вона захворіла. Насправді це не так. Дітям потрібне свіже повітря.

— Які помилки найчастіше роблять молоді батьки?

— Є різні ситуації. Буває, що батьки не купують дітей, зачиняють двері-вікна, і забувають, що дитині постійно потрібне свіже повітря, зволоження приміщення. Якщо загальний стан дозволяє, то з дитиною варто вийти на прогулянку, хоча про це мало хто знає. Не хочуть прикласти зусилля для того, щоб «наводнити дитину». А це дуже важливо.

— Чи буває навпаки: батьки мають свої переконання, або ж лікують за «написаним в інтернеті»?

— Кожна людина має свій світогляд, свій досвід. Це нормально, коли ми хочемо щось підправити. Але якщо є гарний контакт батьків з лікарем, якщо лікар «в авторитеті», він зуміє

знайти аргументи, щоб переконати у правильності тих чи інших призначень.

Часто батьки самостійно або за порадами знайомих дають противірусні чи жарознижуючі препарати. Цього не можна робити без консультації лікаря. Варто звернутись до дільничного педіатра. Зараз, у час реформи, усі батьки мають доступ до номера телефону педіатра і без проблем можуть уточнити свої дії: чи варто йти на огляди, чи варто додатково приймати додаткові ліки. Педіатр має поради, на що батьки мають звертати увагу в стані дитини.

Інколи ще батьки вважають, що якщо вони прийшли до лікаря, то він обов'язково має призначити ліки, якщо він їх не призначає, то вони помилково вважають, що це поганий лікар. Але «пхати» в дитину всі можливі ліки — неправильно.

— А як щодо антибіотиків. Як

Зараз, у час реформи, усі батьки мають доступ до номера телефону педіатра і без проблем можуть уточнити свої дії щодо ліків для дитини

часто батьки самостійно «лікують» ними дитину? І чи небезпечно це?

— Ця проблема дуже актуальна у всьому світі, бо існує така проблема як антибіотико-резистентність. Я вважаю, що антибіотики мають використовуватись лише за призначеннями лікаря. Ми ніколи не призначаємо їх з першого дня захворювання. Антибіотики на віруси не діють. Тому мають бути певні покази для їх призначення.

Інколи батьки, які дуже схвилювані, вважаю, що антибіотик — це панацея. Але не так.

— Що скажете про народні методи самолікування — гірчичники, йодову сітку, обтирання дитини горілкою чи оцтом тощо. Чим це небезпечно?

— Коли ще не було такого асортименту ліків, інших методів, всі ці методи, можливо, і були актуальними. Щодо розтирання оцтом та горілкою, ми завжди були проти цього. Адже на шкірі при хворобі виділяються власні

Впродовж 30-ти років
Наталія Дмитришина
працює педіатром,
16 з них — завідувачкою
педіатричного відділення

ОЛЬГА ТУРЧАК

речовини. Їх навпаки потрібно змити, а не провокувати інтоксикацію горілкою. Краще прийняти душ, легку ванну, аніж робити такі маніпуляції. Я рекомендую в такому випадку контролювати об'єм випитої рідини, за рекомендаціями педіатра. Хоча є процедури, які доволі приємні: попарити ніжки, подихати аромасламами. Я не проти цього. Тільки пам'ятайте про загальноприйняті правила: вологе повітря, дозовані фізичні навантаження, прогулянки, ванни. Це повинно бути.

— Чи погоджуєтесь з висловом: «Вегетаріанство є здоровим і повноцінним харчуванням для вагітних жінок, жінок, які годують грудьми і дітей»?

— Усі дорослі мають право приймати власні рішення щодо свого харчування. Але я вважаю, що всі дітки мають право на повноцінне харчування. Я думаю, що їм обмеження будуть недоречні. Діти мають харчуватись повноцінно. Має бути введена і риба, і м'ясо. Якщо дитина виростає і приймає таке рішення — то це її право, а в дитячому віці їм необхідно харчуватись повноцінно. На мій погляд, це стосується і вагітних, і мам, які годують грудьми.

— Зараз відбулась реформа медицини. Що змінилось: що це дало батькам та лікарям?

— Інколи те, що нове, приживається важко, але коли ми самі

не готові це сприйняти. Для мене ці зміни є позитивними. Тому що батьки укладають декларації не за територіальним принципом. Це доступність, бо вони можуть звернутись до лікарів за особистим номером у будь-який час. Для дітей тут позитив у тому, що інколи навіть не треба приходити і «тягнути» дітей у відділення. Якщо діти все ж записані на прийом — ми практично позбулись скупчень в коридорах. Люди приходять за призначеним часом. І це чудово.

— Чи збільшило це навантаження на лікарів? Чи зловживають батьки тим, що мають телефон педіатра, можливо, телефонують в неробочий час?

— Для лікарів це встановило порядок. Звісно, є випадки, коли батьки телефонують і увечері, і вночі. Але на початку спільної роботи педіатр та пацієнт обговорюють час роботи: коли можна писати, дзвонити. Ми ще працюємо над цим врегулюванням, але серйозних проблем із цим не виникало. Зручно те, що ми можемо записувати онлайн на будь-яке обстеження. Це теж значно все спростило.

— На які обстеження може скеровувати лікар безкоштовно і як часто? Чи виписує педіатр дітям безкоштовні чи пільгові рецепти, як дорослим?

— Безкоштовні обстеження є. Педіатри цим користуються. Ми

створюємо електронні направлення, і дитина безкоштовно може пройти обстеження. Щодо безкоштовних ліків: ми трохи відрізняємось від дорослого населення, але деякі категорії дітей отримують препарати безкоштовно: це діти з цукровим діабетом, які безкоштовно отримують інсулін, це діти з бронхіальною астмою і певні інші категорії. Звичайно, це можуть бути не всі потрібні препарати, на жаль.

— Як людині без медичної освіти зрозуміти, чи хороший лікар як фахівець. Ніхто не хоче ризикувати здоров'ям малечі. Можливо, варто порадитися з кількома спеціалістами, якщо ситуація справді серйозна?

— Якщо справа серйозна, то дитина має бути під стаціонарним наглядом в медзакладі. Там справді є консультування не одного спеціаліста. Але якщо батьки хочуть знати, до прикладу, який рівень температури підлягає для того, щоб її збивати, то є загальноприйняті правила, якими керуються усі педіатри, бо вони несуть за це відповідальність.

— Яку пораду батькам ви б дали, коли йдеться про стосунки «батьки-педіатр»?

— Я б попросила завжди цінувати лікаря, з яким ви підписали декларацію. Цінувати його час, його знання, його терпіння. Завжди дослухатись до порад і старатись знайти взаєморозуміння.

ВІН КОНСУЛЬТУЄ ЗЕЛЕНСЬКОГО

Люди ■ Членом Консультативної ради при Президентові України став учитель історії, громадянської освіти Заліщицької державної гімназії Тернопільської області, переможець премії Global Teacher Prize Ukraine 2020 Василь Дяків

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIAUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Три педагогічних освіти, 31 рік стажу роботи в школах, чимало перемог в конкурсах та найголовніше — любов до роботи. Всі ці риси є у одного з найкращих вчителів України Василя Дяківа, який працює у Заліщицькій державній гімназії.

Минулого року пан Василь здобув звання «Заслуженого вчителя України», а ще переміг у конкурсі «Учитель року». Зараз він став одним з 23-ох осіб, які є членами Консультативної ради. У раді є також представники державних інституцій, депутатського корпусу, освітніх установ, закладів освіти та громадського сектору.

Основними завданнями Консультативної ради стане моніторинг сучасного освітнього простору, стану реформування системи загальної середньої освіти та аналіз законодавства у цій сфері.

Окрім того, створений орган готуватиме пропозиції щодо забезпечення гарантій доступності та якості середньої освіти, удосконалення законодавства про середню освіту, впровадження шляхів інноваційного розвитку, вирішення актуальних питань стосовно формування компетентностей здобувачів освіти, необхідних для їхньої успішної самореалізації.

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ В СКЛАДІ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РАДИ

— Реалізація завдань Нової української школи важлива для реформування системи освіти в Україні. Для цього необхідно об'єднати зусилля органів державного управління освітою із зусиллями всіх учасників освітнього процесу: дітей, педагогів, батьків. Одним з таких органів, які стають майданчиками для обговорення наболілих питань середньої освіти і вироблення спільних варіантів їх вирішення, має стати створена Консультативна рада з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти, — каже пан Дяків. — До її складу увійшли люди, які презентують діяльність усіх зацікавлених у покращенні середньої освіти організацій, серед них і троє вчителів.

За інформацією з «Освіторії», консультативна рада діє відповідно до Положення та має на меті розробляти та подавати пропозиції щодо покращення чинного законодавства у сфері загальної середньої освіти, впровадження шляхів інноваційного розвитку, вирішення актуальних питань стосовно формування компетентностей здобувачів освіти, необхідних для їх успішної самореалізації, оцінювання результатів навчання учнів, належного кадрового забезпечення освітнього процесу та професійного розвитку вчителів, додержання визначених державних гарантій, а також стосовно розвитку державно-приватного партнерства у сфері освіти.

УЧНІ ПЕРЕВАНТАЖЕНІ

Робота консультативної ради розпочнеться 4 березня цього року, коли заплановане її перше засідання. Всі рішення будуть при-

ймати шляхом голосування.

— Я працював у робочій групі з розробки Типової освітньої програми для учнів 5–9 класів, яка затверджена наказом МОН України 19 лютого 2021 року. І у підсумковому документі деякі мої пропозиції були враховані, але базові, які стосувалися перевантаження учнів кількістю уроків по 7–8 для учнів 8–9 класів та забезпечення рівності предметного та інтегрованого підходу у Типовій освітній програмі, де визначено кількість годин для їх вивчення, відхилені без пояснень, — каже вчитель. — Така ж ситуація була під час панелі «Навчання у 2021 році» у рамках Всеукраїнського форуму «Україна 30. Коронавірус: виклики та відповіді», коли на багато питань не було відповіді: починаючи від того, що молодий спеціаліст, який закінчив вищий педагогічний заклад освіти, має заробітну плату нижчу від мінімальної і до того, чи буде пілотуватися у 2021 році 200 п'ятих класів за програмами Нової української школи, яких ще не розроблено.

Як приклад комунікації між командою ТОП-10 Національної премії Global Teacher Prize Ukraine — 2020 та МОН України, педагог називає пропозицію щодо зменшення у старшій школі предметів, які оцінюються

«Питання оцінювання в старшій школі в МОН України циркулює уже два роки, а ніяких реальних кроків щодо його реалізації не відбувається»

у межах 12-бальної системи, до 8. Зараз це 18–20, а решту навчальних предметів оцінювати «зараховано/не зараховано». Це питання в МОН України циркулює уже два роки, а ніяких реальних кроків щодо її реалізації не відбувається.

ЯКОЮ БАЧИТЬ ШКОЛУ ЧЕРЕЗ 5 РОКІВ

Педагог переконує, що різні організації, які причетні до освітнього процесу у загальній середній освіті, мають різні підходи щодо функціонування системи і по-різному розуміють її ефективність та зміст реформування. Адже відповідно до світових підходів реформи ніколи не дають миттєвих результатів.

— Необхідно пройти період турбулентності. Це боляче, але для того, щоб через 6–7 років освітня система стала конкурентною і в Україні, і у світі, це необхідно, — говорить він. — Чим швидше державне управління освітою це усвідомить і почне приймати рішення, спрямовані не на формальні, а на реальні зміни, тим швидше прийдемо до очікуваного і визначеного результату НУШ.

Два важливі принципи побудови менеджменту у галузі освіти, за словами пана Василя, це постійна конструктивна демократична комунікація усіх зацікавлених сторін і державницька позиція державного органу з питань освіти.

Василь Дяків пропонує зменшити у старшій школі кількість предметів, які оцінюються у межах 12-бальної системи, до 8. Зараз це 18–20

ПРО ЦІННОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Вчитель каже, що за час, поки він працює вчителем, діти змінилися.

— Коли я почав роботу, то вчив дітей, які народились у 1977-му році, зараз в школі діти, що народились в 2010-му році. Тож ця різниця відчутна, — переконує педагог. — Але загальні цінності залишаються. Бо треба бути самим собою.

Перше, що виділяє Василь Дяків у роботі з дітьми — це вміння з ними спілкуватися. Це означає, що має бути розуміння тих тем, які дітей цікавлять і яким чином дітей вмотивувати. Важливий також і власний приклад, бо якщо ти активний, береш участь у різних конкурсах, маєш свої захоплення — то і діти захочуть бути такими, як ти.

— Для мене, як педагога, важливо формувати таке середовище, яке дасть поштовх дітям до вдосконалення, до реалізації своїх творчих здібностей, — каже вчитель. — Мені важливо, щоб середовище не було прив'язане до конкретного предмета. Усі мої зусилля спрямовуються на організацію таких форм роботи, що сприяють вирішенню цих завдань.

Вчитель каже, що працює в напрямку інтегрованості предметів.

— Кожен предмет є для того, щоб дитина пізнавала навколишнє середовище, — каже пан Василь. — Я прихильник того, щоб було багато інтегрованих предметів. Щоправда, тут питання в тому, наскільки вчителі та

система освіти готові до цього. Ще одна важлива цінність — це компетентісний підхід. Хоча з нашою програмою важко показати, що ті навички, які дає школа, справді знадобляться. Я завжди хочу, щоб діти користувалися знаннями, які тут отримують.

Василь Дяків переконує, що любити дітей треба виваженою та «розумною» любов'ю.

— Звісно, ти не зможеш бути добрим вчителем, якщо ти не любиш дітей, — продовжує педагог. — Але ця любов повинна бути розумною. Це має бути раціональна любов. Ти маєш розуміти, що дитина має право не знати чогось, досягати успіхів в інших сферах. Як кажуть видатні педагоги Сухомлинський та Макаренко, є дуже багато видів любові. Один із них — раціональна. І я вважаю, що ці стосунки мають базуватись на прийнятті рішень та відповідальності.

ПРО ПІДТРИМКУ СІМ'І

Василь Дяків каже, що усі його досягнення стали можливими лише завдяки підтримці та розумінню в сім'ї.

— Лише завдяки підтримці рідних: дружини та доньки, — говорить чоловік. — Без них я ніколи б не був тим, ким я є. Моя дружина — редактор газети «Колос» та педагог за освітою справді є мені підтримкою у всіх починаннях. Моєю стежкою пішла і донька. Зараз вона викладає англійську та німецьку мови. Я дуже пишаюсь ними.

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ І СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96

(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

ПРОСТИМИ СЛОВАМИ ПРО ТЕ, ЯК ПОДАТИ ПОКАЗНИКИ ОНЛАЙН

Комуналка ■ Подавати показники лічильників для правильного нарахування плати за комуналку потрібно щомісяця. Для цього потрібно витратити чимало часу та нервів. Ми продовжуємо серію публікацій «Простими словами про». Цього разу ми розповімо вам про нові способи дистанційно подати показники лічильників за кілька хвилин

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Чимало літніх тернополян продовжують ходити до абонентських відділів комунальних підприємств, щоб подати показники лічильників. Якщо ваші батьки, бабуся чи дідусь вміють користуватись месенджером Viber — можна скористатись спеціальним ботом, встановити додаток чи робити це онлайн. Або ж ви можете робити це самі.

ПОКАЗНИКИ ЗА ВОДУ

Щоб подати показники за воду, є кілька способів. Найпростіший — зробити це на сайті підприємства. Для цього перейдіть на сайт www.vodokanal.te.ua в розділ «Показники лічильника». Треба вказати номер

вашого рахунку, номер лічильника, показник. Також треба ввести вашу електронну адресу для зворотнього зв'язку та код перевірки (цифри у відповідне поле з картинки). Тиснемо «Відправити дані» і все готово.

Новинка — мобільний додаток «Тернопільводоканалу». Він допомагає не лише подавати показники, а і перевіряти історію показників, оплатити послуги, дивитись історію оплати, отримувати інформацію за рахунком. Є для систем Android та iOS. Перевага програми — невеликий розмір та простий інтерфейс.

Далі потрібно виконати реєстрацію. Спершу вводимо номер телефону, код підтвердження, який надійде в СМС, придумуємо та вводимо пароль. Коли виконаєте реєстрацію — потрібно буде ввести

номер вашого рахунку і тоді вам відкриється доступ до оплати комуналки та подачі показників.

Третій спосіб онлайн — подати показники через Телеграм чи Вайбер. Це зробити можна за допомогою Сіті-бота «Назар». Скануємо код — відкривається бот. А далі треба лише натискати кнопки, що саме вам потрібно. В нашому випадку треба натиснути «Довідка», потім — «Показники лічильника». Далі вводимо ваш рахунок, номер лічильника та показник.

ПОКАЗНИКИ ЗА ГАЗ

За посиланням tmgaz.te.ua/indicators переходимо у відповідний розділ «Тернопільміськгазу».

Подати всі показники одразу можна на сайті «Приват24». Ресурс дозволяє сплачувати за все одним платежем та подавати показники

Вводимо інформацію про абонента, рахунок, номер лічильника та показник. Додаємо контактну інформацію і тиснемо «Відправити». Але краще зареєструвати особистий кабінет gasolina-online.com. Там ви будете бачити інформацію про надані показники.

Через Viber подати показник не вдасться, але можна дізнатись про стан нарахувань та отримати роз'яснення. Номер телефону Viber +380961042104.

ПОКАЗНИКИ ЗА ЕЛЕКТРИКУ

З електроенергією також просто — потрібно перейти на сторінку подачі показників counter.toe.com.ua. Далі заповнюємо поля.

Щоб подати показники онлайн — треба ввести номер вашого рахунку та лічильника

Обираємо ваш РЕМ, вводимо ваше прізвище, особовий рахунок, тип лічильника. Показник та дату зняття показника. Контактну інформацію (пошту чи телефон) вписувати не обов'язково, але краще це зробити. Натискаємо «Я не робот» і клікаємо на кнопку «Занести».

Також з'явилась функція подачі показників через месенджери — Telegram або Viber. Спершу треба перейти до бота у телеграмі чи вайбері — кому як зручно. Для передачі показів треба натиснути пункт меню «Передача показів» та керуватись підказками Viber-чату. Аби передати показник, треба знати номер свого особового рахунку, що зазначається у виставлених рахунках. Аби передати показник через «Телеграм», також треба знати номер свого особового рахунку, який

зазначається у платіжних документах (виставлених рахунках).

ЧИ МОЖНА ВСЕ РАЗОМ?

Тепер і така можливість є. Зробити це можна за допомогою «Приват24». Бути користувачем банку не обов'язково. Ресурс дозволяє сплачувати за все одним платежем та подавати показники лічильника.

Переходимо в «Приват24» в розділ «Комунальні послуги» і вводимо пошукові реквізити. Найпростіше це зробити через «Пошук за адресою». Обираємо район, місто, вулицю, будинок та квартиру. Отримуємо інформацію по заборгованості. Справа також бачимо «Подати показники лічильника» біля відповідних обслуговуючих організацій. Там ми вносимо інформацію про ваш лічильник, нові показники і готово.

Viber

Telegram

Telegram

Viber

Посилання на «Сіті-бот Назар»

Посилання на бот від Обленерго

Як безпечно купувати речі в інтернеті: поради юриста

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

■ Багатох бентежить той факт, якщо річ не підійде — її вже не повернеш в інтернет-магазин, та це не так.

Права споживачів захищає Закон «Про захист прав споживачів». І не важливо, де саме ви здійснили покупку — в звичайному чи в інтернет-магазині. Якщо товар не підійшов, не сподобався колір або ви передумали — його можна повернути впродовж 14 днів, не рахуючи дня придбання товару. Також продавець може встановити більший строк для повернення товару. Це регулює стаття № 9 цього Закону.

ЯК ПОВЕРНУТИ ПРИДБАНЕ

— При покупці в інтернет-магазинах продавець та покупець роз'єд-

нані територіально, — пояснює юрист Ростислав Небельський. — Якщо покупець товар не підійшов, то він здійснює повернення за свій кошт, якщо інше не передбачено продавцем. Тобто може бути варіант, що на сайті вказано, що магазин покриває витрати за будь-які витрати, пов'язані з пересилками.

Обмінити товар належної якості можна, якщо він не використовувався і збережено його товарний вигляд. Не відрізайте пломби, ярлики, не викидайте чек, пояснює юрист. При купівлі в інтернет-магазинах разом з товаром зазвичай кладуть чек та гарантійний талон. Якщо його не поклали — переймається не варто. Чек з номером операції зазвичай відправляють на електронну пошту, або ж інформація про покупку залишається у вашому

кабінеті в інтернет-магазині.

Також Закон регулює і час на повернення коштів за товар. Якщо ви вирішили розірвати договір — вартість товару (на час придбання) мають повернути в день розірвання договору. Якщо продавець не має змогу повернути гроші одразу — ви можете обговорити інший день, однак гроші вам повинні повернути не пізніше, ніж через 7 днів після розірвання договору.

Однак не всі товари можна повернути навіть у належному стані. Їх перелік затвердив Кабмін. Це в першу чергу товари для гігієни. В цей список також входять ліки та навіть ювелірні вироби.

ЯКЩО ТОВАР БРАКОВАНИЙ

Купуючи в інтернет-магазинах ви не можете особисто оглянути товар

та вирішити — купувати чи ні. Однак якщо товар неналежної якості, його можна повернути. Зверніться зі скаргою до продавця.

— Неналежна якість може бути пов'язана з недоліками або з істотними недоліками, — пояснює юрист. — Якщо ви помітили, що товар зовсім іншої якості, ніж було заявлено, або якщо продавець не надав чек, тобто він веде приховану підприємницьку діяльність, то можна «вибити» собі певні преференції. Наприклад — повернення коштів за пересилку.

Зазвичай великі інтернет-магазини без проблем повертають гроші або обмінюють товар за свій рахунок, якщо річ була бракована. Однак може бути і таке, що вам відмовляться повертати гроші за неякісний товар. Однак якщо

ви потрапили на недобросовісного продавця — захистити свої права буде важко.

— За останні роки були дуже нівельовані гарантії захисту прав споживачів, — пояснює юрист. — Служби, які мали б захищати права споживачів, діяли під мораторієм. Зараз мораторій також забороняє проводити перевірку. Можна звертатися зі скаргами у Держпродспоживслужбу. Також якщо продавець не дотримується податкових вимог — не видає чеки, не надає підтверджень покупки, то можна скаржитися у Фіскальну службу.

Також юрист радить при покупці мати свідків або фіксувати придбаний товар на відео одразу на пошті. Так можна буде довести, що товар неналежної якості. Зберігайте чеки, накладну та упаковку.

СЕРЕДА, 3 березня

UA: перший
06.00, 06.00, 03.10 Енеїда 06.30 М/ф «Світла Особистість»
06.40 М/ф «Синя Шалочка» 06.50 М/ф «Подарунок»
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.15, 02.35, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05, 13.10, 18.20 Суспільна студія
09.30, 22.00 Т/с «Віра»
11.05 Солодка дача. Чізейкей
11.20 Телепродаж
11.55 Біатлон. Юнацький чемпіонат світу. Гонка переслідування 10 км, жінки
12.55, 03.10, 05.05 Погода
15.10, 21.35, 00.55, 05.45 Спорт
15.20 Країна пісень
15.55 Біатлон. Юнацький чемпіонат світу. Гонка переслідування 12,5 км, чоловіки
16.45, 19.55 Д/ц «Дикі тварини»
17.20 #ВУКРАЇНІ
18.55 Д/ц «Супер — чуття. Особливий загін»
21.55, 01.05, 05.55 Спорт. Аспект
23.40 Розважальна програма з Майклом Шуром
01.05 Т/с «Посольство»
04.10 Д/ф «Клітка для двох»

1+1
05.35 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 03.45 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Одруження наосліп»
15.45 «Світ навиворіт»
17.10 Т/с «Вітер кохання»
20.45, 21.50, 22.50 Т/с «Бідна Саша»
23.50, 01.55 Т/с «Кухня»

ІНТЕР
05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05 Т/с «Мене звати Мелек»
12.25 Х/ф «Шеф Адам Джонс»
14.30, 15.30 «Речдок»
16.30 «Речдок. Особливий випадок. Сімейна хроніка»
18.00, 19.00, 03.25 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. Третій зайвий»
23.55 Т/с «Згадати молодість»
02.00 Т/с «Банкірші»
04.55 «Телемагазин»

ІСТV
04.05 Скарб нації
04.10 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей
04.25 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44»
05.35, 10.10, 01.25 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
11.25, 13.15 Х/ф «РобоКоп»
12.45, 15.45 Факти. День
14.15, 16.15 Т/с «Розтин покаже-2»
16.50 Х/ф «Потрійна загроза»
18.45, 21.00 Факти. Вечір
20.15 Секретний фронт Прем'єра
21.25 Т/с «Розтин покаже-2»
16+ Прем'єра
23.30 Х/ф «Убий їх всіх»
02.10 Секретний фронт
03.05 Я зняв!

СТБ
06.00 Т/с «Комісар Рекс»
08.55 «Битва екстрасенсів»
13.25, 14.50 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
15.50, 18.05 Т/с «Слід»

19.05 «Один за всіх»
20.15, 22.45 Т/с «Полонена»
23.05 Т/с «Майор і магія»
01.05 Т/с «Пелена»

НОВИЙ КАНАЛ
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.35, 15.00 Орел і Решка
08.30 Т/с «Надприродне»
10.20 Х/ф «Білі ціпоньки»
12.50 Кохання на виживання
17.00, 19.00 Хто зверху?
21.00 Х/ф «Твої, мої і наші»
22.50 Х/ф «Домашній арешт»
01.00 Т/с «Відчайдушні домогосподарки»
02.50 Служба розшуку дітей
02.55 Зона ночі
05.00 Абзац

ТЕТ
06.00 ТЕТ Мультиранок
08.15, 09.15, 10.15, 19.15 Одного разу під Полтавою
08.45, 23.00 Сімейка У
09.45, 00.30 Країна У
10.45, 00.00 Країна У. Новий рік
11.15, 18.15 Т/с «Батько рулить 2»
12.15, 17.15 Зірки, чутки та галлівуд
13.15, 16.15 4 весілля
14.15 Панянка-селянка
15.15 СуперЖінка
21.15 М/ф «Відажна»
01.30 Рятівники
02.30 Щоденники Темного
04.00 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2
06.00 Т/с «Ответный удар-5»
07.55 Х/ф «Вне закона»
09.55 Х/ф «Робокоп»
11.50 «Затерянный мир»
16.55 1/4 Кубок України по футболу «Динамо»-«Колос»
19.00 Т/с «Звонарь-2»
20.00 Т/с «Ментовские войны. Харьков-2»
22.05, 23.40 Т/с «Кости-10»
01.30 «Джедаи. Дайджест 2017»
03.55 «Джедаи 2019»
04.30 «Совершенно секретно-2017»
04.55 «Злоумышленники»
05.45 Телемагазини

ЧЕТВЕР, 4 березня

UA: перший
06.00, 06.00, 03.10 Енеїда 06.30 М/ф «Круглячок» 06.40 М/ф «Лисичка з качалкою»
06.50 М/с «Літачок Ліп»
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.35, 21.00, 00.15, 02.35, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05, 12.00, 13.10 Суспільна студія
09.30, 22.00 Т/с «Віра»
11.05 Солодка дача
11.25 Телепродаж
15.10, 21.35, 00.55, 05.45 Спорт
15.20 UA: Фольк. Спогади
16.30, 19.55, 04.35 Д/ц «Дикі тварини»
17.00 Біатлон. Кубок світу. VIII етап. Естафета 4х6 км, жінки
18.55 Д/ц «Супер — чуття. Особливий загін»
21.55, 01.05, 05.55 Спорт. Аспект
23.40 Схеми. Корупція в деталях
01.05 Т/с «Посольство»
03.10, 05.05 Погода
04.10 Бюджетники

1+1
05.35, 02.50 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 03.45 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Одруження наосліп»
15.55 «Світ навиворіт»
17.10 Т/с «Вітер кохання»
20.45 Т/с «Бідна Саша»

21.45 «Право на владу 2021»
00.45 Х/ф «Моя бабуся Фані Каплан»

ІНТЕР
05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05 Т/с «Мене звати Мелек»
12.25 Х/ф «Зведені сестри»
14.35, 15.30 «Речдок»
16.25 «Речдок. Особливий випадок. Сімейна хроніка»
18.00, 19.00, 03.25 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. Третій зайвий»
23.50 Т/с «Згадати молодість»
01.55 Т/с «Банкірші»
04.55 «Телемагазин»

ІСТV
04.15 Скарб нації
04.25 Еврика!
04.30 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44»
05.35, 01.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.10, 02.20 Секретний фронт
11.55, 13.15 Х/ф «Призначення»
12.45, 15.45 Факти. День
14.15, 16.15 Т/с «Розтин покаже-2»
16.50 Х/ф «Убий їх всіх»
18.45, 21.00 Факти. Вечір
20.15 Анти-зомбі Прем'єра
21.25 Т/с «Розтин покаже-2»
16+ Прем'єра
23.30 Х/ф «Раптова смерть»
03.15 Я зняв!

СТБ
05.55 Т/с «Комісар Рекс»
08.50 «Битва екстрасенсів»
13.25, 14.50 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
15.50, 18.05 Т/с «Слід»
19.05 «Один за всіх»
20.15, 22.45 Т/с «Полонена»
23.05 Т/с «Майор і магія»
01.05 Т/с «Пелена»

НОВИЙ КАНАЛ
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.35, 15.00 Орел і Решка
08.30 Т/с «Надприродне»
10.20 Х/ф «Домашній арешт»
12.50 Кохання на виживання
17.00, 19.00 Хто зверху?
21.00 Х/ф «Тупий та ще тупіший 2»
23.20 Х/ф «Клік: Із пультом по життю»
14.30 Варьяти
02.55 Служба розшуку дітей
03.00 Зона ночі
05.00 Абзац

ТЕТ
06.00 ТЕТ Мультиранок
08.15, 09.15, 10.15, 19.15 Одного разу під Полтавою
08.45, 23.15 Сімейка У
09.45, 00.45 Країна У
10.45, 00.15 Країна У. Новий рік
11.15, 18.15 Т/с «Батько рулить 2»
12.15, 17.15 Зірки, чутки та галлівуд
13.15, 16.15 4 весілля
14.15 Панянка-селянка
15.15 СуперЖінка
21.15 М/ф «Ваяна»
01.45 Рятівники
02.45 Щоденники Темного
04.15 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2
06.00, 03.45 «Джедаи 2019»
06.45 Т/с «Ответный удар-5»
08.45 Х/ф «Робокоп-2»
10.55 Х/ф «Робокоп-3»
12.55 «Затерянный мир»
18.00 «Секретные материалы»
18.15, 02.00 «Спецкор»

18.50, 02.30 «Джедаи»
19.25 Т/с «Звонарь-2»
20.25 Т/с «Ментовские войны. Харьков-2»
22.35, 00.10 Т/с «Кости-10»
03.00 «Джедаи. Дайджест 2017»
04.10 «Бандерлоги 2017»
04.55 «Злоумышленники»
05.45 Телемагазини

П'ЯТНИЦЯ, 5 березня

UA: перший
06.00, 06.00 Енеїда 06.30 М/ф «Люлька Миру» 06.40 М/ф «Маленький великий пес»
06.50 М/ф «Найменший»
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.15, 02.25, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05, 12.00, 13.10, 18.20 Суспільна студія
09.30, 22.00 Т/с «Віра»
11.05, 02.10 Солодка дача
11.25 Телепродаж
15.10, 21.35, 00.55, 05.45 Спорт
15.20 Країна пісень
15.55 Міста та містечка
16.15 Біатлон. Кубок світу. VIII етап. Естафета 4х7,5 км, чоловіки
17.55 Погода
18.55 Д/ц «Супер — чуття. Особливий загін»
19.55 Д/ц «Дикі тварини»
21.55, 01.05, 05.55 Спорт. Аспект
23.40, 04.40 Перша шпальта
01.05 Схеми. Корупція в деталях
01.35 Розважальна програма з Майклом Шуром
03.00 Суспільно-політичне ток-шоу «Зворотний відлік»

1+1
05.15 «Світське життя. 2021»
06.05 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 03.40 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Вечірній квартал»
17.10 Т/с «Вітер кохання»
20.15 «Ліга сміху 2021»
22.15 «Жіночий квартал»
00.15 Х/ф «Команда А»
02.30 «Ігри приколів»

ІНТЕР
05.25, 22.50 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05 Т/с «Мене звати Мелек»
12.25 Х/ф «Міс Погана поведінка»
14.30, 15.30, 00.35 «Речдок»
16.30 «Речдок. Особливий випадок. Сімейна хроніка»
18.05, 01.30 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 Х/ф «Шерлок: Бريدка наречена»
03.05 «Чекай мене. Україна»
04.15 «Навколо М»

ІСТV
04.10 Скарб нації
04.20 Еврика!
04.25 Служба розшуку дітей
04.30, 01.05 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44»
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогнієм
10.10, 13.45, 18.25, 00.15 Скетч-шоу «На трьох»
11.40, 13.15 Дизель-шоу
12.45, 15.45 Факти. День
14.00, 01.30 Т/с «Вижити за будь-яку ціну»
15.35, 16.15 Х/ф «Раптова смерть»
18.45 Факти. Вечір
20.05 Дизель-шоу 12+
Прем'єра

23.00 Скетч-шоу «На трьох-9»
16+ Прем'єра
03.10 Я зняв!

СТБ
05.10 «Слідство ведуть екстрасенси»
13.00, 14.50, 18.05 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
19.00, 22.45 «Холостяк»
01.10 «Про що мовчать жінки»

НОВИЙ КАНАЛ
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.35 Орел і Решка
08.30 Т/с «Надприродне»
11.00 Від пацанки до панянки
13.00, 01.40, 05.30 Варьяти
15.10 Х/ф «Будинок великої матусі»
17.10 Х/ф «Будинок великої матусі 2»
19.10 Х/ф «Брехун, брехун»
21.00 Х/ф «Завжди кажи «Так»
23.10 Х/ф «Метод Хітча»
02.25 Служба розшуку дітей
02.30 Зона ночі

ТЕТ
06.00 ТЕТ Мультиранок
08.15, 09.15, 10.15, 19.15 Одного разу під Полтавою
08.45, 23.25 Сімейка У
09

ЯКЩО ПОДРУЖЖЯ РОЗЛУЧАЄТЬСЯ

Люди ■ Ми запитали у священників різних конфесій, у яких випадках можливо отримати церковне розлучення парам, які приймали таїнство Вінчання, але не зберегли сім'ю

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Тернополянка Ольга вийшла заміж у 2014-му році. Тоді ж пара обвінчалась у церкві. Спочатку подружжя життя складалось чудово. У них з чоловіком народилась донька. Але щастя тривало недовго. Подружжя розпалося через... зраду.

Розлучення жінка переживала важко. Два роки тому отримала документ про

офіційне розірвання шлюбу. У чоловіка Ольги вже інша сім'я, а вона теж нещодавно познайомилася з чоловіком та почала будувати з ним стосунки.

— Ми з першим чоловіком вінчалися у церкві в Тернополі. Так склалося, що вже два роки ми розлучені. З чоловіком майже не спілкуємось. Я змирилась, що так склалося, хоча пережити це було важко. Зараз у мене є інший чоловік, ми хочемо створити сім'ю і я, як людина віруюча, хотіла б

об'єднати долі перед Богом. От тільки досі у церковному шлюбі. Знаю, що є випадки, коли в церкві можна отримати розлучення, але не знаю, куди звертатись. Чи могли б ви допомогти це з'ясувати? — звернулася у редакцію пані Ольга.

Про можливість церковного розлучення говоримо зі священниками Української автокефальної православної церкви, Української греко-католицької церкви та Української православної церкви (МП).

Процес визнання шлюбу неважним тривалий та складний

РОМАН ДУТЧАК,
МИТРОПОЛИТИЙ СУДДА ОТЕЦЬ

— Стверджувати, що кількість розлучень за останні роки зростає, я не можу, бо окремої загальної статистики ми не робили. Є люди, які переборюють багато життєвих перипетій і живуть разом, залишаються сім'єю, а також є сім'ї, які розлучаються. Причини для розлучення теж важко аналізувати, адже в кожному випадку вони бувають різні, — каже священник.

Отець Роман пояснює, що в Українській Греко-Католицькій Церкві є Церковний суд або Церковний трибунал, який приймає такі позовні скарги, розглядає їх та приймає рішення. Єпархіальний Єпископ на території Єпархії чинить законодавчу, виконавчу та судову владу. У Тернопільсько-Зборівській архієпархії УГКЦ церковний суд має назву «Трибунал Тернопільсько-Зборівської митрополії УГКЦ», що знаходиться за адресою: вул. Січових Стрільців, 6 а. Тут є судді, судові вікарії. Найперший суддя у єпархії є Митрополит та Архієпископ Кир Василій Семенюк.

Спочатку хочу пояснити питання термінології: церковний шлюб ми не розриваємо. Людина приймає Святе Таїнство подружжя і каже, я не хочу перебувати в шлюбі, то Церква не може сказати: «Добре, якщо ви не хочете — то ми розриваємо шлюб, або ми заберемо Благословення», — продовжує священник. — Люди, які розлучилися цивільно, можуть подати позовну скаргу на ствердження Святого Таїнства подружжя неважним з тих чи інших причин. Процес визнання шлюбу неважним тривалий та складний, а усі причини цього мають бути доведені. Судді досліджують позиції обох сторін, вивчають покази свідків та документи, які мають подати чо-

Митрополиций суддя УГКЦ отець Роман Дутчак розповідає, що Церква може визнати шлюб недійсним

ловік та дружина. І не означає, що якщо людина подала позов — вона отримує рішення про визнання шлюбу неважним. Крім того, збереження подружжя захищає така особа, як Захисник подружнього вузла. Тривати цей процес може рік. Остаточне рішення приймає колегія суддів.

Власне, отець Роман і є церковним суддею. У церковному суді він працює вже орієнтовно 20-ть років. Розповідає, що за цей час кількість заяв за рік практично не змінилась. Зрештою, які і причини, через які люди хочуть розірвати шлюб. Хоча у кожній сім'ї вони різні.

— Найголовніше, що зараз важливо пояснити людям — це те, що вони мають добре зважити рішення про те, чи варто вступати їм у шлюб, — каже він. — Хоча це людське життя і є різні випадки. За час моєї праці тут було й таке, що люди за час розгляду їх позову передумували та писали зречення від скарги. А пригадую й таке, що вже люди отримували вирок про визнання шлюбу неважним, потім знову сходилися та вінчалися.

Церква може дати розлучення лише після розлучення державного

ОТЕЦЬ ВОЛОДИМИР ЗУБІЛЕВИЧ,
ЗАВІДУВАЧ ЄПАРХІАЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

— За церковним розлученням люди можуть звертатись, коли йде мова про те, що сім'я вже не може бути разом. Його можна отримати, коли люди мають державне розлучення. Тоді церква вивчає причини того і може дати благословення на другий шлюб одній із сторін, — говорить священнослужитель.

Часто в таких випадках є одна сторона, яка постраждала. Цій стороні, лише з вивченням ситуації, з опитуванням свідків і скрупульозного дослідження всіх причин Владика може давати своє Благословення на другий шлюб.

— Звісно, цього ніхто не заохочує та не одобрює, але це робиться у випадку, коли люди розлучилися в державному шлюбі, то в більшості

випадків вони вже не будуть разом. Частина з них створює нові сім'ї і для того, щоб вони не жили в гріху, у блуді, вони можуть взяти шлюб з іншою людиною. Поняття «розвінчання» немає. Є благословення на другий шлюб, — каже отець.

У Церковному каноні є розписане поняття Вінчання за другим чином. Християни, які належать до Тернопільської єпархії, можуть звернутись в управління Тернопільської єпархії за адресою: вул. Князя Острозького, 19. Від державного розлучення має пройти мінімум рік, аби люди мали час все переосмислити. Бо нерідко після державного розлучення люди знову сходяться.

— Причин розлучень чимало: у когось це небажання прощати, миритись з недоліками, часто руйнівними для шлюбу є зради, — каже

Завідувач єпархіальної канцелярії ПЦУ отець Володимир Зубілевич говорить, що Владика може дати благословення на друге вінчання одній зі сторін

о. Володимир. — За кожною статистикою є історія, це сльози, розпач. Є різні нюанси. Радимо звертатись до своїх парафіяльних священників за порадами, якщо у подружньому житті виникають труднощі.

Можна отримати благословення на другий шлюб

О. СТЕПАН БАЛАН, СЕКРЕТАР
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УПЦ

— На жаль, сім'ї розпадаються. Церква не може цього схвалювати, але якщо такий факт є, і вони були вінчані в церкві, а зараз у них не складається, а може, навіть вони хочуть утворити нову сім'ю, то вони можуть звернутися в Єпархію, — каже священник. — Цим питанням займається Владика. Священник не може дати Благословення на другий шлюб, лише Владика.

Церква іде назустріч людям, але звісно, не може бути так, що сьогодні ти вінчаєшся з однією людиною, завтра з іншою. Офіційно, причина одна: зрада одного із подружжя, тоді, але і то не обов'язково.

— Коли люди розуміють, що дали вже немає шансу для їх подружнього життя — вони можуть звернутися

Секретар Тернопільської єпархії УПЦ о. Степан Балан переконує, що причиною великою кількості розлучень став загальний спад духовності

до Владика. Він вислуховує одну сторону, іншу сторону, старається увійти в положення цих людей,

можливо, спілкується зі священником, який вінчав цих людей, — продовжує він. — Тоді їм видається анкета із питаннями-відповідями, яку люди мають заповнити. Далі Владика дивиться, думає, якщо вже нічого не можна зробити, щоб зберегти сім'ю, а сам факт роз'єднання відбувся, то можливо таке, що шлюб розірвуть. За часом це може бути тривалий процес, адже церква має вивчити можливість збереження подружжя. Не може бути такого, що шлюб розірвали, і людина собі вільного стану залишається. Це відбувається у випадку, якщо хтось має серйозний намір створити іншу сім'ю. Тоді можна отримати благословення на інший шлюб. По неможливості людській це не є добре, не є правильно, але краще перед Богом створити іншу сім'ю, аніж жити в гріхові.

РЕКЛАМА

Все для дому

Гарячі ціни тижня
(з 03.03.2021 по 09.03.2021)

ВІКНАР'ОФ
МАЙСТЕР ВІКОННОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН

1300

1400

6-х камерний профіль

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. Князя Острозького, 70,
тел.: (096) 487-87-87
www.viknaroff.te.ua

1 944 грн LWS 3 NEW

2 500 грн MegaLine 500

Гороскоп на березень

ОВЕН Місяць вирішення багатьох завдань, поява ідей, натхнення, але проблеми створює поспішність, в результаті, до кінця місяця може накопичитися безліч незавершених справ. Фізична активність допомагає налагодити стосунки з близькими і коханими.

ТЕЛЕЦЬ Сприятливий період — романтика, творчість і гармонія присутні у всіх сферах життя. Надмірна чутливість і нестійкість настрою є головними перешкодами для досягнення мети. Вдало складаються поїздки, зв'язки з далекими партнерами.

БЛИЗНЮКИ Проблеми можуть виникнути через схильність втручатися в ризиковані ситуації, необдумани вчинки і ухвалення поспішних рішень. Не варто намагатися досягти всього й одразу, перевищуючи свої можливості і повноваження — ваші ресурси і можливості обмежені в цей період.

РАК Відчуває внутрішню свободу і розкутість, почуття радості і впевненості в собі. Деякі бажання виконуються, допомога приходить із несподіваного боку. Найкращий період для усунення проблем з партнерами, друзями і однодумцями. З їх допомогою ви знайдете в житті багато хорошого.

ЛЕВ Ви відчуєте прилив бадьорості, а для людей, які вас оточують, ви стаєте особливо значущими. За рахунок особистої привабливості вам багато чого вдається. Ви можете розраховувати на матеріальну допомогу, на ідейну підтримку начальника.

ДІВА У вас прокидається дух протиріччя. Незібраність і нервозність може призвести до провалу ділових переговорів. Можливі суперечки в особистому житті і на роботі. Краще не вступати в суперечки з представниками офіційних органів.

ТЕРЕЗИ Період зміцнення дружніх стосунків, ефективної колективної діяльності і рівноправності в партнерстві. Відбувається оновлення чуттєвого сприйняття світу, з'являється новизна, свіжість почуттів. Несподіваний творчий прояв тільки вітається, оригінальні плани втілюються в життя.

СКОРПІОН Посилюються почуття і любовні переживання. З'являються можливості почати багато чого з чистого аркуша, особливо в сфері взаємин. Можуть з'явитися незвичайні фантазії і бажання. Бійтеся шахрайства та крадіжок, помилок у фінансових питаннях.

СТРІЛЕЦЬ Період великих досягнень і стабілізації життєвих умов. Складаються сприятливі умови для професійного успіху, стане можливим багато, що раніше було вам недоступним. Сприятливий час для створення довгострокового ділового проекту.

КОЗЕРІГ Позитивно розвиваються всі справи з грошима, майном. Ділові зв'язки, які встановлюються в цей час, будуть дуже цінними для майбутнього. Здоров'я в цей період має стабілізуватися.

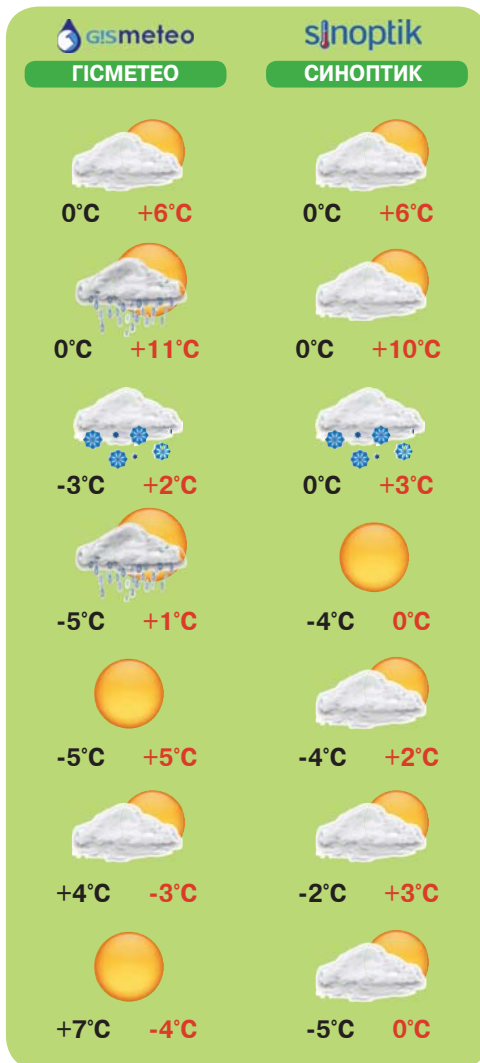

ВОДОЛІЙ Розширюється коло спілкування, відбувається переоцінка цінностей, з'являються нові перспективи, досягається мета. За умови терпливості в діях і обдуманості кроків, ви закладете фундамент подальшого матеріального процвітання.

РИБИ Можливий прибуток завдяки вдалих діям у минулому. Ймовірна залученість в політику, держструктури, прийняття на себе адміністративної відповідальності, розширення обов'язків.

Погода у Тернополі

АНЕКДОТИ

Якщо чоловік, який читає багато книг — книжковий хробак, тоді той, який витрачає багато часу на перегортання стрічки соцмереж — стрічковий?

Записка.
"Милий, тут подруги в бар збираються. Можна я з ними, вже пішла?"

— Я втомився, можна, я піду додому?
— Годі скиглити! Чоловік повернеться тільки через тиждень!

Дивна закономірність.
Вчителька літератури завжди викликала батька Сергія в школу не після поганих оцінок, а перед хорошими.

Реакція француза на наш борщ:
— А навіщо ви варите салат?
— Сонечко, ти таки хочеш сказати, що я тобі псую життя?
— Ні, Моню, ти мені його удобряєш!

Два пенсіонери збираються на риболовлю. Один іншого запитує:
— А не боїшся квартиру без нагляду залишати?
— Та ні. Я у двері записочку вставив.
— Яку?
— "Здорово, Вован! Я відвалив ненадовго на стрілку.

Терміново вийди на Гнуса або Шершавого, передай, що ствол у мене. Хилого вчора замочили. Утюг".

Господиня дзвонить електрику:
— Я просила вас вчора прийти полагодити дзвінок!
— А я був у вас! Подзвонив, мені ніхто не відкрив і я пішов.

Тупі люди, як тупі ножі. Начебто і шкоди заподіяти не можуть. Але ж як дратують!

Сьогодні я бачив, як одна бабуся допомагала перейти через дорогу хлопчиків, який грав у смартфоні.

Батько повчає сина-підлітка:
— Так я у твої роки, нероба ти такий, ночами вагони розвантажував!
Дружина з кухні:
— Ага, поки не спіймали...

— А ви куди полетите відпочивати?
— Так я літати боюся.
— А ви перед зльотом випийте.
— Та мені, коли вип'ю, і тут добре!

Батько, кидючи щоденник на стіл:
— І в кого ти такий нетямущий!?
Вовочка:
— У тебе!
Мати:
— Не груби батькові. Він-то тут при чому?

КРЕДИТНА СПІЛКА
«Кредит фос»
КРЕДИТИ ГОТІВКОЮ
ШВИДКО ТА ВИГІДНО
м. Тернопіль, вул. За Рудкою, 33, 4-й поверх
тел.: (067) 350-19-77,
(0352) 23-49-41
м. Скалат, Підволочиський район
тел.: (067) 370-87-09

З одного ракурсу Як змінилася набережна Тернопільського ставу за 60 років

ПІШОХІДНА АЛЕЯ

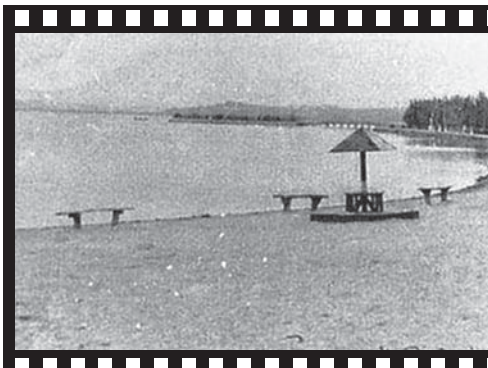

БУЛО:
Під час війни водойму було знищено. Коли став відновлювали — з'явилась кам'яна огорожа та ліхтарі вздовж алеї

СТАЛО:
Кам'яну огорожу замінили на металеву. В деяких місцях її роз'їдає іржа

ПЛЯЖ

БУЛО:
Біля Єлисейських полів раніше був пляж. Не було ні тротуарів, ні огорожі

СТАЛО:
На цьому місці тепер пішохідна зона, велодоріжки, зелені насадження та кіоски

КОВЗАНКА

БУЛО:
Взимку став перетворювався на ковзанку. Там відпочивали сотні тернополян з дітьми

СТАЛО:
Тепер на лід виходять переважно рибалки. В хорошу погоду люди идуть на лід, щоб сфотографуватися, покататись на санчатах чи ковзанах